

BIBLIOTEKA KRAKÓW

IX 2024 | NR 9 (82)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Wywiad z dyrektcją Archiwum
Narodowego w Krakowie**

s. 3-4

**Narodowe
Czytanie**

s. 5

**Relacja z letnich wydarzeń
w Bibliotece Kraków**

s. 6-8

Na okładce: Wawel, fot. Radosław Kurzeja

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Joanna Gruszka, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Kosmała, Małgorzata Koźma, Radosław Kurzeja, Greta Lemanaitė, Janusz M. Paluch, Anna Piechota, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szczerbowska, Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępniaku: Radosław Kurzeja
Opracowanie redakcyjne, korekta: Agnieszka Sabak, Anna Piechota

Wydawca: **Biblioteka Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:
Sekretariat: tel. 12 61 89 100
(czynny w godz. 8:00–15:30)
E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska
Skład i przygotowanie do druku: Pracownia Słowa
Nakład 2200 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#bibliotekakrakow #biblioteka #książkomaty #nowahuta
#biblioteka #książka #czytam #czasnalecturę

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Redaktor naczelna

Było, nie minęło

Za nami pełne wrażeń, śmiechu i radości wakacyjne miesiące. Jak się bawiliście? Wiemy, że w ogrodzie Biblioteki Głównej zabawa była pyszna, a niektórzy wręcz nie chcieli się z nami rozstawać. Zaimponowaliście nam tak liczną obecnością na piknikach literackich, zajęciach organizowanych w filiach oraz ochotą do wspólnych zabaw i harców. Niezwykle się cieszymy z każdego wyrazu wdzięczności i uznania, których nam nie szczędziliście. Pełni dobrej energii zaczynamy wrzesień!

Już 7 września zapraszamy na Wesołą na wspólne Narodowe Czytanie. Będzie *Kordian* i inne atrakcyjne książki, które wybrali dla Was nasi bibliotekarze. Liczne spotkania autorskie i poetycko-muzyczne skoncentrowane są zaś wokół Krakowa – miasta ciasnego i wsobnego, tzw. Krakówka, jak chcą jedni, i urbs celeberrima – miasta najświetniejszego, jak chcą drudzy. Ten numer „Informatora” poświęciliśmy naszemu miastu – prezentujemy książki o nim, fotografie utrwalające jego urodę i zwyczaje, ciekawe wystawy, przedstawienia.

Dobrze jest podróżować, zwiedzać, poznawać nowe kultury i zwyczaje, ale równie fascynująca może być wędrówka z książką po Krakowie, a później odpoczynek w domu z książką... o Krakowie.

Orzeł, gęsie pióro i papierki po cukierkach

Rozmowa z dyrektorem Archiwum Narodowego w Krakowie **Wojciechem Krawczukiem** i jego zastępczynią **Kamila Follprecht**

Jak wyglądały rachunki za prąd 50 lat temu? A jak zwracano się w XIX-wiecznej korespondencji do naczelnika policji? Skąd przyszłe pokolenia będą wiedzieć, jak żyliśmy, kiedy przeminie nasz świat? Od niedawna tuż za murem cmentarza, przy ul. Rakowickiej 22E znajduje się imponująca siedziba Archiwum Narodowego w Krakowie. Każdy może tu przynieść leżące w szufladzie, niepotrzebne i często zapomniane pamiątki rodzinne – stare dokumenty, świadectwa szkolne, zdjęcia, zapiski... Dzięki temu przyszłe pokolenia będą kiedyś wiedzieć, jak wyglądały nasze czasy.

Agnieszka Staniszevska-Mól: Czego pisarze szukają w archiwach?

Kamila Follprecht: Różnie. Mariusz Wollny opowiadał, że gdy pisał na przykład o renesansowym Krakowie, nie potrzebował w ogóle zaglądać do archiwów. O tej epoce jest tak bogata literatura, że to w zupełności wystarczyło. Ale gdy wymyślił serię „Sprawy komisarza Mohra”, a komisarz Mohr działa na przełomie XIX i XX wieku, okazało się, że właściwie niewiele wiadomo. Znalazł więc u nas dokumentację c.k. dyrekcji policji z tego okresu i dzięki temu wiedział choćby to, jak należało wówczas w korespondencji zwracać się do szacownego urzędu. Bo w takich drobnych sprawach świat też się diametralnie zmienia.

Wojciech Krawczuk: To właśnie nazywamy zmyśloną prawdą. Ale już czym innym jest popularny kiedyś *Pitaval krakowski*¹, który bez archiwaliów nie mógłby powstać. Tak samo oczywiście jest z książkami znanych

¹ *Pitaval krakowski* autorstwa Stanisława Waltośia, Stanisława Salmonowicza i Janusza Szwai zawiera barwny opis spraw kryminalnych w Krakowie od XVI wieku do międzywojnia, ściśle oparty na zachowanych archiwach sądowych. Na kartach książki mamy nie tylko sylwetki przestępców, ale także całą krakowską palestrę, specjalistów medycyny sądowej oraz unikalny klimat Krakowa tamtych czasów. Recenzję tej książki czytelnik znajdzie w niniejszym numerze „Informatora”.

Elżbieta Rachwał i dyr. Wojciech Krawczuk podpisują dokument przekazania pamiątek

i cenionych krakowianistów, jak Michał Rożek czy Jan Rogóż².

K.F.: Choć publicysta historyczny Mateusz Drożdż opowiadał mi, że wyczytał – u Rogóża właśnie – o „aferze sedesowej” w czasie I wojny i zaczęliśmy szukać śladów. Niestety, póki co nie znaleźliśmy nic. Co nie znaczy oczywiście, że historia jest nieprawdziwa. Po prostu czasem byłoby łatwiej, gdyby piszący „umocował” swoją opowieść źródłowo.

W.K.: Dodajmy też, że wejście do archiwów i szukanie w ciemno, bez dodatkowego tropu, jest bardzo trudne. Dziś digitalizacja pokazuje nam wszystkim, jak ogromne to są zbiory.

K.F.: Z tym że dziś kłania się nam znów ochrona danych – nie wszystko może być udostępniane w necie.

² Michał Rożek jest autorem takich bestsellerów o Krakowie jak: *Symbolika i magia Krakowa* oraz *Podwawelski pasjans*. Jan Rogóż specjalizuje się w kryminalnych historiach krakowskich, autor książek *Kryminalny Kraków*, *Historie o zbrodniach i karach* i innych. Te i wiele innych książek ich autorstwa można wypożyczyć w Bibliotece Kraków.

Jest takie intrygujące pojęcie: kilometry bieżące pótek. Czyli dokumenty, teczki itp. ustawione są na półkach, które to półki – gdyby je ze sobą połączyć – będą liczyły np. kilometr albo dziesięć kilometrów. Ile jest tutaj na Rakowickiej?

K.F.: Dwadzieścia jeden. Dodajmy też mapy i zdjęcia, bo one w ten metraż nie wchodzi, a zajmują mnóstwo miejsca.

Nieźle. Czyli jak stąd do Niepołomic.

K.F.: I w tym trzeba umieć znaleźć jedną kartkę, której ktoś szuka.

Bez fachowca w postaci archiwisty ani rusz. Archiwum kojarzy mi się z zakładami pracy, sądami, urzędami, oni przekazują tu dokumentację. A osoby prywatne?

K.F.: Urzędy i inne jednostki przekazują dokumenty z ustawowego obowiązku. Ale ten nasz ogromny zbiór ubarwia to, co mają w domach osoby prywatne, jeśli oczywiście zdecydują się nam te materiały przekazać.

Chyba mało kto wie, że jest w ogóle taka możliwość.

W.K.: Niestety to prawda. Mieszkańcy Krakowa boją się, że prywatne, zwykłe ▶

Archiwum Narodowe w Krakowie chętnie przyjmie od mieszkańców wszystkie zapiski dokumentujące życie codzienne

- dokumenty czy zdjęcia ich rodzin, w ich ocenie zwykłych ludzi, nie są czymś wartościowym. A to nieprawda, bardzo nas interesuje wszystko, co dokumentuje zwykłe życie dzień po dniu.

K.F.: Jakies dziesięć lat temu skontaktowała się z nami starsza pani, która niepewnym głosem oznajmiła, że jej babcia chodziła na targ i miała zwyczaj spisywać, co ma kupić. Jej brat z kolei zbierał wszystkie możliwe wycinki prasowe o katastrofie smoleńskiej. Dla nas to skarb. Domowe zdjęcia z wycieczek, ze spotkań rodzinnych, dokumentacja zwykłego życia, rachunki, bilety, dzienniki, przepisy kulinarne, można by długo wymieniać. Bo wyobraźmy sobie: w jaki sposób dowiedzieć się, jak kiedyś wyglądał rachunek za prąd? Albo bilet kolejowy, taki tekturkowy. Lub indeksy uczelniane, które właśnie znikają z naszego świata, a są przecież nie w instytucjach, ale właśnie u prywatnych osób. Słynny Ambroży Grabowski, księgarz, historyk i archiwista, prawie dwieście lat temu zbierał nawet papierki po cukierkach w tym celu właśnie – żeby pokazać potomnym, jak się żyło w jego czasach.

Pamiętam, gdy grzebiąc u Was w Archiwum zupełnie za czym innym, znalazłam skargę mieszkańca na zbyt głośnego w jego ocenie psa w dowdy bodajże po prezydencie Leo. Albo cały pakiet afiszy i zaproszeń na obchodzone oficjalnie w całej Polsce w międzywojniu

C.k. orzeł, czyli biały kruk ANK

RZECZPOSPOLITA POLSKA.

Województwo krakowskie. Powiat: Kraków-miasto.

XXI SZKOŁA POWSZECHNA SIEDMIO-KLASOWA MĘSKA IM. KRÓLA WL. JAGIELŁY
w Krakowie.

Oddział *szwarty* Rocznik *szwarty* L. katalogowego *24*

Zawiadomienie szkolne.

Pagaczewski *Stanisław* urodzony dnia *2 lipca* 1926
w *Krakowie* w wojew. *krakowskim*, ulicy *Katolickiej*
obrazka *launsiuga* rozpocząwszy małą szkołę w roku szk. 1922/3,
uczęszcza do szkoły tutajż od *1 września 1922 r.*

Roż szkoły 1923/4	I półrocz:	II półrocz:
Zachowanie się:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
Pisanoś:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w nauce religii:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w języku polskim:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w języku rożnym:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w języku niemieckim:	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
w zabawach i graniach:	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
w przyrodzie:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w geografii:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w historii:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w rysunkach:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w robotach ręcznych:	<i>dobry</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w śpiewie:	<i>dobry</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w grach i w gimnastyce:	<i>bardzo dobrze</i>	<i>bardzo dobrze</i>
w robotach kobiecych:		
Porządki zewnętrzny:	<i>bardzo starannie</i>	<i>bardzo starannie</i>
Liczba opuszczonych lekcji i dni szkolnych:	<i>0</i>	<i>0</i>
Podpis ucznia, matki lub opiekuna:	<i>A. Pagaczewski</i>	

W Krakowie, dnia *21* stycznia 1926 r.

Dyrektor szkoły: *Jan Agniewski* Kierownik szkoły: *Stanisław Tarcza* Dyrektor szki stary: *Jan Agniewski*

Świadectwo szkolne Stanisława Pagaczewskiego ze zbiorów ANK

imieniny żony prezydenta kraju, co dziś wydaje się nam nieco szokujące. A co macie w zbiorach najbardziej osobliwego?

W.K.: Najbardziej specyficzny jest chyba zbiór pępowin, które zachowywano w rodzinie Sanguszków.

K.F.: Z kolei największy gabarytowo nasz „dokument” to rozbita płyta nagrobna z cmentarza żydowskiego – stanowiła „załącznik” do sprawy sądowej o zniszczenie nagrobka. Jest też gigantyczny blaszany orzeł, ten który tu stoi [istotnie, w gabinecie stoi wielki osobliwy i tajemniczy obiekt – przyp. A.S.-M.]. Podczas naszej wyprawki z budynku przy ulicy Grodzkiej, w którym przed 1918 rokiem był C.K. Są

Elżbieta Rachwał, kierownik Działu Udostępniania Zbiorów Biblioteki Kraków, przekazuje Archiwum Narodowemu pamiątki po swoim dziadku dotyczące jego pracy w Kolejach Państwowych od początku lat 30. XX wieku. Dziś, kiedy Biblioteka Kraków mieści się w dawnym budynku Dworca Głównego, zanim przeprowadzi się do nowoczesnego budynku na Wesolej, pani Ela z rozrzwieniem wspomina dzieciństwo

Krajowy, znaleźliśmy go w małym pomieszczeniu pełnym pajęczyn. Pod koniec C.K. Austro-Węgier takie orły wisały na fasadzie wielu urzędów. Gdy nastąpiła niepodległość, zrywano je i niszczone, bo symbolizowały zaborcę. A ten się jakimś cudem ostał w archiwalnym zaciszu.

Używając bibliotecznej nomenklatury, możemy powiedzieć, że wasz orzeł to biały kruk. Zaraz go zatem sfotografujemy dla naszych czytelników.

K.F.: Mamy też bardzo stare pióro gęsie do pisania – pisarz założył nim księgę z 1591 roku, tak jak my zakładamy książkę albo zeszyt długopisem na moment, a potem o nim zapomniat...

A coś najstarszego?

W.K.: Profesor Marcin Starzyński³, znawca ksiąg średniowiecznych, odkrył w wykłejce jednej z nich pergamin z X wieku. To nie lada gratka!

Wasza praca i pasja obracają się wokół starego papieru, że tak powiem. Potraficie wyrzucić swoje własne stare i zbędne już książki?

W.K.: Książki? Wyrzucić? Te stare, po tatusiu [ojcem dyrektora był Aleksander Krawczuk, znany historyk i znawca starożytności], noszę czasem na giełdę pod Halą Targową.

Powiedzcie nam na pożegnanie, co czyta dyrekcja Archiwum Narodowego dla relaksu.

W.K.: Teraz czytam francuską książkę o dziejach muszkietierów Julienu Wilmarta, szkoda że nie ma tłumaczenia.

K.F.: Czas wolny? Nie posiadam, bo ciągle piszę o ciekawostkach, które znajduję w naszych zbiorach. No dobrze, trochę żartuję. Ale przy okazji przyznam się, że nie wyszło mi przerzucenie się na czytelnik. Jedynie w podróży korzystam. I dodam, że można być dyrektcją, ale wciąż kochać książki swojego dzieciństwa, na przykład Chmielewskiej czy Pagaczewskiego. Zresztą mamy tu w Archiwum świadectwo szkolne Pagaczewskiego-ucznia? Chcesz obejrzeć?

No pewnie, chodźmy, sprawdzę, co miał z polskiego...

| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszevska-Mól

³ M. Starzyński, *Co jeszcze kryją oprawy rękopisów w Archiwum Narodowym w Krakowie? Nieznane fragmenty dzieł Mariusza Wiktoryna i Owidiusza z X wieku. Komunikat* (Marcin Starzyński), „Krakowski Rocznik Archiwalny”, T. 19, 2013, s. 167–169.

Gabinet Sławomira Mrożka w Bibliotece Kraków

28 czerwca 2024 roku Biblioteka Kraków uroczysto otworzyła w Bibliotece Głównej Gabinet Sławomira Mrożka (1930–2013), polskiego pisarza, dramaturga i rysownika, który nie miał dotąd w Krakowie żadnego miejsca upamiętnienia.

Powstanie tej wyjątkowej przestrzeni właśnie w Bibliotece Głównej ma związek z otwarciem tutaj w 2020 roku Gabinetu Jerzego Pomianowskiego – pisarza, tłumacza i publicysty. W tym mniej więcej czasie Biblioteka weszła w posiadanie biurka Sławomira Mrożka z jego skromnego pokoiku w Domu Literatów przy ul. Krupniczej 22 i kilku innych artefaktów zachowanych dzięki Adamowi Macedońskiemu, również lokatorowi tego domu.

Pomianowski i Mrozek znali się, a nawet byli ze sobą zaprzyjaźnieni. Ich bliska relacja stała się inspiracją do utworzenia sąsiadujących ze sobą miejsc pamięci. Susana Osorio-Mrozek gorąco poparła pomysł stworzenia gabinetu jej męża i obdarowała Bibliotekę Kraków pamiątkami osobistymi po pisarzu, oddającymi wystrój i atmosferę jego miejsca pracy. Są wśród nich dowody tożsamości, okulary, drogie mu drobiazgi, ulubiony długopis, książki, notatnik, w którym ćwiczył pisanie po udarze doznanym w 2003 roku. Jest również niespodzianka – planszowe gry strategiczne, będące prawdziwą pasją Sławomira Mrożka.

Susana Osorio-Mrozek i prezydent Aleksander Miszański otwierają Gabinet Sławomira Mrożka

Gabinet, otwarty w przeddzień jego urodzin, został zaprojektowany przez znajomego Mrożka osobiście reżysera Jana Polewkę, długoletniego dyrektora Teatru Groteska, gdzie miały miejsce krakowskie premiery sztuk pisarza, m.in. *Domu na granicy*. Maski do tego przedstawienia projektował znakomity scenograf Kazimierz Mikulski. Dwie z nich, dzięki życzliwości Teatru Groteska, można zobaczyć w gabinecie. Są tu również kopie rysunków Mrożka, afisze i plakaty do jego dramatów z niezwyklej kolekcji Krzysztofa Dydo, zdjęcia Wojciecha Plewińskiego. Pokazujemy też książki: I wydania utworów pisarza, ale i zbiór korespondencji z poetą Józefem Baranem, jego krajanem z Borzęcina. Ciekawym uzupełnieniem jest

W ogrodzie Biblioteki Głównej o historii powstania Gabinetu opowiada Jan Polewka

Niezwykłe pamiątki po pisarzu

film dokumentalny pt. *Jak z Mrożka* zrealizowany przez Martę Węgiel, który powstał we współpracy Biblioteki Kraków z TVP3 Kraków.

Niezwykłą atmosferę miejsca pomaga stworzyć naturalnych rozmiarów hologram pisarza. Sławomir Mrozek stoi z boku i z lekko drwiącym uśmiechem przygląda się zwiedzającym. W swoich *Dziennikach* w 1970 roku zapisał: „Jeszcze tylko 40 lat i znikam. Szukajcie mnie potem!”. W Bibliotece Kraków właśnie go odnaleźliśmy.

| Piotr Wasilewski

7 września „Kordian czyta”, czyli Narodowe Czytanie 2024 z Biblioteką Kraków

Biblioteka Kraków wzorem ubiegłych lat uczestniczy w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania, promującej czytelniczość i dorobek polskiej literatury. W sobotę 7 września zaprasza na tereny zielone dzielnicy Wesoła, gdzie o godzinie 15.00 rozpocznie się publiczne czytanie. Wybór miejsca nie jest przypadkowy – w przyszłości na terenie Wesołej ma powstać nowoczesna Mediateka, której w naszym mieście wciąż brakuje. Czytanie rozpoczniemy od fragmentów dramatu romantycznego *Kordian* Juliusza Słowackiego, który jest tegorocznym motywem przewodnim. Przy okazji

chcemy przedstawić słuchaczom także inne interesujące pozycje – *Akuszerki* Sabiny Jakubowskiej (Krakowska Książka Miesiąca), *Antosię w bezkresie* Marcina Szczygielskiego (Nagroda im. Ferdynanda Wspaniałego) oraz *Hip, hip, kura!* Justyny Bednarek (Nagroda Żółtej Cizemki). Do wspólnej lektury zostali zaproszeni nasi przyszli sąsiedzi z terenu Wesołej, aktorzy, przedstawiciele władz miasta oraz miejskich instytucji, czytelnicy i bibliotekarze.

W organizacji wydarzenia Biblioteka Kraków partnerują: Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie

i Teatr Groteska (który razem z Biblioteką Kraków liczy w przyszłości na obecność na terenie Wesołej), Krakowskie Biuro Festiwalowe oraz Agencja Rozwoju Miasta Krakowa i Wodociągi Miasta Krakowa (które dostarczą wodę dla wszystkich przybyłych – przy okazji apelujemy, aby w trosce o planetę przynieść ze sobą własny bidon!).

Adres wydarzenia: Tereny zielone na Wesołej, przed Apteką Designu. Wejście od ul. Kopernika 19a i od ul. Grzegórzeckiej, przez ul. Śniadeckich.

Szczegóły: www.biblioteka.krakow.pl

| Piotr Wasilewski

Było wesoło, kolorowo... po prostu odlotowo!

Oj, działo się w tegoroczne wakacje w Bibliotece Kraków! W ramach projektu *Odlotowe podróże po literaturze* dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury podróżowaliśmy w dalsze i bliższe zakątki świata. Tym razem Biblioteka Kraków zaprosiła do odwiedzenia

Spotkanie z Grzegorzem Strzebońskim w Filii nr 24

Francji, Wielkiej Brytanii i Chin. Inaugurację projektu stanowiły warsztaty przygotowane we współpracy z Centrum Edukacji Lotniczej Kraków Airport.

Pod koniec czerwca poznaliśmy zwyczaje i kulturę Francji. Tydzień francuski obfitował m.in. w spotkania autorskie z Aleksandrą Suławą, Michałem Szulimem, warsztaty z René Koelblenem i Stanisławem Waszakiem oraz warsztaty dla dzieci z Grzegorzem Strzebońskim i Roksaną Kociołek-Kaszyńską. Tydzień francuski zwieńczył sobotni piknik, podczas którego można było wziąć udział w warsztatach plastycznych, pokazie nauki francuskich tańców dworskich czy też obejrzeć spektakl *Piękna i Bestia*.

W lipcu udaliśmy się do Wielkiej Brytanii. Podczas tygodnia brytyjskiego poznawaliśmy kulturę, zabytki i zwyczaje Brytyjczyków. Uczestniczyliśmy w pokazie parzenia angielskiej herbaty, spotkaniu autorskim z Anną Kamont oraz Ewą Winnicką. Dla dzieci zorganizowano spotkanie z Pawłem Beręsewiczem i warsztaty kreatywne z Magdaleną Głowniak. W programie

pikniku znalazły się m.in.: pokaz i nauka tańców, spektakl teatralny *Jaś i drzewo fa-solowe*, mecz krokieta z postaciami z książki *Alicja w Krainie Czarów*, gry i zabawy.

W sierpniu udaliśmy się znacznie dalej, bo aż do Chin! Podczas tygodnia chińskiego zgłębialiśmy tajniki chińskiej kultury, sztuki i architektury. Zorganizowano spotkania autorskie z Grzegorzem Kapłą, Markiem Pindralem, Andrzejem Koziołem, slajdowisko, a także pokaz parzenia chińskiej herbaty. Zakończeniem był piknik chiński, który obfitował w atrakcje. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach chińskiej kaligrafii, w pokazie tradycyjnego kung-fu, warsztatach zdobienia wachlarzy, pisania chińskich imion, grach z elementami nauki języka chińskiego i w spektaklu *Koziołek Niematolek*.

Podczas pikników ogród Biblioteki Głównej był pełen gości, wśród których przechadzały się postacie z bajek. Mamy nadzieję, że bawiliście się świetnie!

| Małgorzata Koźma

Spotkanie z Marcinem Koziołem w Filii nr 47

Warsztaty prowadzone przez Roksaną Kociołek-Kaszyńską w Filii nr 8

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Piknik brytyjski. Bibliotekarze przebrani za: Williama Shakespeare'a, Alicję, Królową Kier, Białego Królika z Krainy Czarów

Warsztaty francuskich tańców dworskich

Piknik chiński

Warsztaty pisania imion w języku chińskim

Francuski dom mody

Love Stalowe, czyli pierwszy książkomat w Nowej Hucie

Piąty książkomat w sieci Biblioteki Kraków, a pierwszy w Nowej Hucie, został uruchomiony 29 lipca przy Filii nr 53 (os. Stalowe 12). Nowy książkomat jest wyjątkowy. W odróżnieniu od poprzednich został wyposażony w większą liczbę skrytek, ma też udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo i słabowidzących. Frontową ścianę książkomatu zdobi oryginalna grafika z zarysem mapy Nowej Huty i hasłem Love Stalowe. W trosce o środowisko zadbano, by książkomat nie drukował papierowych potwierdzeń, lecz są one przesyłane elektronicznie na adres mailowy czytelnika.

Zainteresowanie czytelników książkomatami jest ogromne. W 2023 roku w czterech dotąd działających książki były zwrócone i wypożyczone łącznie 36 tys. razy! Skorzystało z nich aż 23 tys. osób!

| Piotr Wasilewski

W 6 dni dookoła świata

Biblioteka Kraków, realizując projekt *Lite-racka skrzynia skarbów* dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, zorganizowała w dniach od 19 do 24 sierpnia 2024 roku grę miejską *W 6 dni dookoła świata*. Gra odbywała się równocześnie w dziesięciu filiach bibliotecznych. Zainteresowanie nią przeszło nasze najśmielsze oczekiwania, wzięło w niej udział

aż 100 drużyn! W ciągu sześciu dni uczestnicy mieli za zadanie odwiedzić dziesięć filii, gdzie czekali na nich bohaterowie bajek i baśni z całego świata. W każdym miejscu trzeba było wykonać konkretne zadania, za co nagradzano „klejnotami”. Zapisane drużyny mogły rozpocząć i zakończyć grę w dowolnie wybranej filii biorącej w niej udział. Każda z nich wybierała własną drogę w nieznaną, przenoszącą do świata baśni

Sindbad Żeglarz w Filii nr 24

Baśń hawajska w Filii nr 8

i oferującą niezwykle wyzwania. 31 sierpnia podczas bajkowego pikniku, który odbył się w ogrodzie Biblioteki Głównej Biblioteki Kraków, najlepsze drużyny biorące udział w grze miejskiej otrzymały nagrody. Podczas pikniku można było uczestniczyć w warsztatach literackich, spotkaniach z pisarzami, czytaniu performatywnym, występach artystycznych i warsztatach teatralnych. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy! Dziękujemy wszystkim śmiałkom, którzy wyruszyli z nami w tę niesamowitą baśniową podróż!

| Anna Jędrzejowska

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Miasto w oparach absurdu

Czy na Kraków, o którym napisano już tak wiele, można spojrzeć z zupełnie nowej perspektywy? Wydaje się, że jest to zadanie jeśli nie niewykonalne, to na pewno karkołomne. Gród nad Wisłą doczekał się poważnych opracowań historycznych i legend. Tego zadania podjął się Maciej Piątek, którego *Krakowski splin* to przewrotny w swym literackim zamyśle portret miasta, tak inny od wizerunku utrwalonego w świadomości i na zdjęciach turystów licznie odwiedzających to miejsce.

Krakowski splin to kilkadziesiąt mikroopowiadań, które zabierają czytelnika w szaloną podróż po mieście pełnym mrocznych zaułków, ekscentrycznych mieszkańców i surrealistycznych przeżyć. W czasie tej literackiej peregrynacji autor omija oczywiste atrakcje Krakowa, odkrywając przed czytelnikiem świat ukrytych choćby na Kazimierzu lokali, gdzie w oparach mocnych trunków spotyka zaskakująco wyrazistych bohaterów. Niewielkie teksty, gatunkowo nieoczywiste, a językowo barwne i momentami dosadne, z rubasznym humorem typowym dla groteski i absurdu, tworzą zaskakujący przewodnik po mieście, które nigdy nie zasypia.

Pulsujący podskórnym rytmem Kraków w ujęciu Macieja Piątka to miejsce nęcące różnorodnością, zaskakujące bogactwem oferowanych przeżyć.

| Tomasz Radochoński

MACIEJ PIĄTEK
KRAKOWSKI SPLIN
Wydawnictwo Novae Res | Gdynia 2024

Na Wawelu. Prosto, a wykwiennie

Bartek Kieżun dwa lata temu napisał *Uczta na Wawelu*, książkę o tym, co jadano na Zamku. Nie pierwszy to więc raz, kiedy autor zabiera nas w kulinarną podróż doprawioną garścią historii. Książka podzielona jest na kilka rozdziałów prezentujących postacie, przedmioty i miejsca. Jednak jeśli uczta, to przede wszystkim kucharskie receptury na przystawki, zupy, dania główne oraz desery i nalewki. Każda opowieść łączy się z przepisem. Jadwiga Andegaweńska cenila obwarzanki, a więc przy okazji dostajemy przepis na tę kulinarną wizytówkę Krakowa. Z uczyty u Wierzyńka, w której uczestniczył Kazimierz Wielki, wnosimy natomiast recepturę na pierogi z kurkami.

Napisany złotymi literami tytuł i wydanie godne siedziby królów może sugerować, że w środku znajdują się dania wykwiennie. Tymczasem na sąsiednich kartach zgodnie występują bażant, raki i szafran oraz cebula, buraki i kasza jęczmienna. Niektóre przepisy może wykorzysta każdy, podobnie jak wejść na dziedziniec zamku.

Jak skorzystać z *Uczyty na Wawelu*? Poza chwycić się zdjęciami aż pocieknie ślinka, przeczytać od A do Z i uzupełnić swoją wiedzę o zamku wawelskim. Można też wypróbować przepisy. Na załączonym zdjęciu prezentujemy składniki, które posłużyły do przygotowania prostych potraw: zupy cebulowej (jadanej być może przez Bonę Sforzę) i knedli z morelami (echa C.K. Monarchii). Jeśli komuś mało, może online zakupić tuskę z bażanta i sam przygotować królewskie danie, a w wersji de luxe wziąć udział w kolacji serwowanej przez samego autora na dziedzińcu wawelskim – jakżeby inaczej.

| Joanna Gruszka

BARTEK KIEŻUN
UCZTA NA WAWELU. KSIĄŻKA NIE TYLKO KULINARNA
Wydawnictwo Zamku Królewskiego na Wawelu | Kraków 2022

Zacznij od zera...

Książka *Kraków – miasto zero*, której autorem jest Rafał Matyja, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, historyk i politolog, jednych zniechęci, inni będą ją wprost pochłaniali. Wszystkich na pewno zaskoczy. Wszak dość nietypowe, może nawet nowatorskie, potraktowanie krakowskiej nekropolii – cmentarza Rakowickiego, na którym zapisane są dzieje miasta, upamiętnieni zacni obywatele tworzący przez ostatnie wieki dzieje Krakowa, musi zastanowić każdego. Autor twierdzi, że cmentarz Rakowicki „opowiada o Krakowie innych hierarchii, mieście do odkrycia, a nie do nauczenia się czy wtajemniczenia. Na cmentarzu można zobaczyć Kraków jako miasto zero. Jako przestrzeń do opisania na nowo, bez rodzinnych, towarzyskich czy zawodowych uwikłań. W sposób wolny od zobowiązań i testamentów poprzednich pokoleń”. Cóż, żyjemy w czasach, kiedy niezależnie od słuszności posiadanych argumentów, jesteśmy ich pewni i – jak w pokerze – rzucając je na stół, krzyczymy: sprawdzam! Choć już dawno sprawdzone były... Autor opisuje Kraków po swojemu, obnażając jego wady, wskazując niewykorzystane szanse... Lektura książki jest na pewno interesująca i niewątpliwie zachęci tych, co sporadycznie bywają na cmentarzu Rakowickim, do częstszego odwiedzania tego tajemniczego i pięknego miejsca, by podążać ścieżkami nakreślonymi przez Rafała Matyję. Jestem jednak przekonany, że poczują niedosyt i sięgną po inne – historyczne – ujęcia dotyczące tej nekropolii, np. autorstwa Karoliny Grodzkiej, na które co rusz autor książki *Kraków – miasto zero* się powołuje.

| Janusz M. Paluch

RAFAŁ MATYJA
KRAKÓW – MIASTO ZERO
Wydawnictwo Karakter | Kraków 2024

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekręcimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczenia, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJCIE I ROZMAWIAJCIE!

| Redakcja

Książka do wspierania

To wyjątkowo wspierająca książka. Znajdziecie w niej zbiór 19 historii, których bohaterami jest rodzeństwo: Julka i Miłosz oraz ich rodzina. Żyją we współczesnym świecie, używają współczesnych powiedzonek (co bardzo podoba się dzieciom), ale też definiują ważne słowa, a przede wszystkim mają współczesne problemy. Ich doświadczenia są bliskie doświadczeniu dzieci. Konkretnie sytuacje, zgromadzone wokół nich emocje, czasem konsekwencje zachowań i dokonanych wyborów prowadzą młodego czytelnika do zrozumienia bohatera i znaczenia ważnych oraz czasem trudnych pojęć. Marek Michałak, m.in. Rzecznik Praw Dziecka w latach 2008–2018, wie, co w życiu ważne, bo przez wiele lat słuchał dzieci i im pomagał. Podjął się tu wyjaśnienia takich pojęć jak: miłość, tolerancja, własne zdanie, szacunek, wolność, empatia, odwaga, nadzieja, przyjaźń, wdzięczność, współczucie, nauka, życzliwość, akceptacja, godność, pokój, odpoczynek i poczucie humoru, patriotyzm. W książce nie brakuje też ważnych odniesień do przeszłości i jej bohaterów – Janusza Korczaka, Ireny Sendlerowej, Władysława Bartoszewskiego. To znakomity punkt wyjścia do dalszych rozmów o nich. Autor przypomina też znaczenie siły słów i to, że „nawet najmniejszy problem dziecka to problem, z którym nie powinno zostać samo”.

| Roksana Kociołek-Kaszyńska

MAREK MICHAŁAK
OPOWIEŚCI O TYM, CO W ŻYCIU WAŻNE
il. Katarzyna Sadowska
Wydawnictwo Ibis | Konin 2022

RECENZJE

Między legendami a nowoczesnością

Kraków: przewodnik dla dużych i małych to wyjątkowa pozycja na rynku przewodników turystycznych, która z powodzeniem łączy funkcję edukacyjną z przyjemnością odkrywania krakowskich zakątków. Książka, będąca częścią serii Wydawnictwa Literackiego, wyróżnia się przystępnym językiem i bogatymi ilustracjami Przemka Liputa, które z pewnością przyciągną uwagę zarówno młodszych, jak i starszych czytelników. Barbara Gawryluk i Łucja Malec-Kornajew zapraszają do zwiedzania Krakowa, łącząc przeszłość z nowoczesnością i prowadząc nas przez miejsca znane i mniej oczywiste. W tej podróży po królewskim mieście odkrywamy fascynujące zabytki, ciekawostki historyczne i wskazówki dla zwiedzających.

Książka zawiera również odniesienia do Nagrody Żółtej Ciżemki, co ma duże znaczenie dla Biblioteki Kraków będącej organizatorem tego konkursu literackiego. Nagroda jest przyznawana książkom, które zostały uznane za wyjątkowo cenne w obszarze literatury dla dzieci i młodzieży.

Przewodnik ten zasługuje na uwagę nie tylko ze względu na swoją wartość informacyjną, ale również edukacyjną. Jest to idealna propozycja zarówno dla rodzin planujących wspólne zwiedzanie, jak i dla młodych odkrywców, którzy pragną samodzielnie zgłębiać tajemnice Krakowa. Zdecydowanie polecam książkę jako źródło inspiracji do nauki i zabawy.

| Agnieszka Bisikiewicz

BARBARA GAWRYLUK,
ŁUCJA MALEC-KORNAJEW
KRAKÓW: PRZEWODNIK DLA DUŻYCH I MAŁYCH
il. Przemek Liput
Wydawnictwo Literackie | Kraków 2024

Fantastycznie w Krakowie

Kraków ze swoimi niezwykle urokliwymi uliczkami skrywa wiele tajemnic. Nic dziwnego, że inspiruje coraz szersze grono młodych autorów do zadebiutowania na rynku wydawniczym. Dotyczy to również twórców szeroko pojętej literatury fantasy.

Mateusz Cieślik zadebiutował powieścią *Urząd do Spraw Dziwnych*. Połączył w niej wiele artystycznych niespodzianek atrakcyjnych dla osób zaczynających przygodę z literaturą fantastyczną, ale wykonał też uprzejme mrugnięcie okiem do koneserów tejże. Oprócz niesamowitego klimatu w powieści znajdziemy nawiązania do mitologii egipskiej oraz religii hinduistycznej.

Najlepszym tego przykładem jest powołana do życia przez autora społeczność *animów*. Te posiadające głowy zwierząt i ludzkie ciała stworzenia traktowane są niczym nadludzie. Właśnie oni odpowiadają za prawidłowe funkcjonowanie świata, nie ujawniając się z zasady istotom ludzkim. Prowadzą szereg Urzędów (najczęściej znajdujących się w podziemiach miast), których funkcjonowanie stanowi przyjemny element komediowy powieści (wiele spraw zostaje odroczone przez urzędników bez przeczytania chociażby tytułu dokumentu). W takiej rzeczywistości Sara Kos będzie musiała wykazać się sprytem oraz niebywałym hartem ducha, żeby naprawić błędy, które mogą zaważyć na całej jej przyszłości. Celem głównej bohaterki jest rozwiązanie zagadki zniknięcia mamy. Oprócz oczywistych elementów fantastyki książka zawiera w sobie również sporo elementów kryminalnych.

Polecam wszystkim miłośnikom nieodgadnionych tajemnic!

| Julia Niewiadomska

MATEUSZ CIEŚLIK
URZĄD DO SPRAW DZIWNYCH
Wydawnictwo beYA | Gliwice 2023

Herstorie „po krakosku”

Autorkę *Krakowianek* Alicję Ziolo poznałam już jakiś czas temu, uczestnicząc w prowadzonym przez nią niesamowitym spacerze przybliżającym historię Mogiły. Uczestnicząc w spacerze „Literacki Kraków”, poznałam wielu krakowskich pisarzy, a moje dzieciaki odkryły z nią wiele sekretów Wawelu. Rzadko mam sposobność przeczytać książkę osoby, którą miałam okazję poznać, tym bardziej byłam ciekawa tej pozycji. Muszę przyznać, że się nie zawiodłam. Jest to jedna z niewielu książek na rynku wydawniczym ukazująca tak znaczące postaci krakowskich kobiet, nierzadko pomijanych lub marginalizowanych jako „dodatek” do znanych mężów. Zastanówmy się, ile kobiet jest obecnych we wszelkiego rodzaju publikacjach czy to historycznych czy współczesnych? Jaka część nazw skwerów, placów, ulic upamiętnia wielkie kobiety? Podpowiem: to za ledwie kilka procent. I nareszcie jest ona, książka o krakowiankach tych współczesnych oraz tych z odległej przeszłości. Publikacja zabierze nas w podróż po miejscach Krakowa, z którymi związane były postaci wielkich kobiet. Poznamy historię życia znanych krakowianek, takich jak: Wisława Szymborska, Zofia Stryjeńska czy Helena Rubinstein. Dowiemy się, jakie znaczenie miały Janina Ipohorska, czyli niezapomniany dla „Przekroju” Jan Kamyczek, Janina Kosmowska, Jadwiga Sikorska, Sława Dogwiałło, czyli pierwsze kobiety – studentki Uniwersytetu Jagiellońskiego i ich wielki wysiłek, by udowodnić, że nie ustępują w niczym pozostałym studentom, a nawet przewyższają ich wiedzą. Te i wiele innych historii, a właściwie herstorii, poznamy dzięki tej publikacji. Książka o kobietach, lecz nie tylko dla kobiet.

| Anna Jędrzejowska

ALICJA ZIOŁO
**KRAKOWIANKI.
TWARZE POLSKIEJ HERSTORII**
Wydawnictwo Mando | Kraków 2024

Labirynt krakowski

Miasta to twory żywe, bardzo szybko ulegające przemianom. Tak samo jest z Krakowem, który – chociażby przez ostatnie lata – przeszedł istotne przeobrażenie. Podobnych przekształceń w ubiegłym wieku było kilka. Książka *Nieznany portret Krakowa* opisuje metamorfozę miasta od końca XIX wieku, skupiając się na tym, co powstało po zburzeniu dawnych murów, a potem po likwidacji Twierdzy Kraków, aż po wydarzenia z lat 70. XX wieku. Czy prezentuje coś, czego nie znamy? Raczej nie. Przedstawia za to miejsca, które mijamy codziennie, a których historii często nie jesteśmy świadomi.

Autorzy dali nam do rąk dzieło przypominające mapę labiryntu, przedstawiając w nostalgicznym obrazie urokliwą tkankę miasta już nieistniejącą lub mocno zmodyfikowaną. Trudno dziś sobie wyobrazić narcizy zjeżdżających spod kopca Kościuszki, letnie łaźnieki pływające usytuowane na łodziach na Wiśle, tory kolejowe w miejscu Alei Trzech Wieszczów czy krypy przewożące krakowian na drugą stronę rzeki – funkcjonowały do początków lat 70. Czy wiemy na przykład, skąd się wzięła nazwa „Jubilat”, lub że Kraków w okresie zaborów nie leżał w Galicji? Każdy rozdział publikacji zaczyna się od zdjęcia, które jest wnikliwie opisywane. To spowalnia lekturę i skłania do głębszych przemyśleń. Autorzy nierzadko zapraszają nas do gry: opisują ulice, lecz nie zdradzają ich nazw. Czytelnik sam musi się ich domyślić.

Sięgając po tę książkę, wyruszamy na fascynującą wycieczkę, zarówno intelektualną, jak i emocjonalną. Namawiam, aby potem „ruszyć w miasto” i przyrzeć się opisywanym miejscom.

| Paweł Czachor

BARBARA ZBROJA, KONRAD MYŚLIK
NIEZNANY PORTRET KRAKOWA
Wydawnictwo WAM | Kraków 2010

Hrabina gubi brylanty

Sędziowska relacja–kryminał sprzed lat zaczyna się niewinnie: „początkiem wszystkiego była błahostka, zwykła «pyskówka» pomiędzy dwojgiem ludzi wrażliwych”. No to poczytajcie. Żakowskie tumulty co rusz zakłócają spokój krakowian, wieśniak z Lusiny kradnie pieczęcie króla Zygmunta Augusta z domu biskupa (!) Filipa Padniewskiego, a po pewną pannę Zofię zajeżdża się klasztor. Nawet mistrz katowski okazuje się przestępcą. Co to się wyprawia! Nie dość, że podczas balu szanowany generał Grabowski upokarza czeladnika cukierniczego, po którego wychłostaniu wybuchają w mieście rozruchy, to jeszcze z domu Pod Rakiem przy Szpitalnej starsza pani znika, a podejrzanym jest syn szanowanej krakowskiej rodziny prawniczej herbu Mora. A już wcześniej przecież i z Gołębiej zniknęła staruszczenka. To jeszcze nic! – bo i diabła wywoływało się w naszym szacownym grodzie i skazywano takiego Kazimierza Kamińskiego „człowieka luźnego”, który podpisał cyrograf, za te niegodne praktyki. Potem było jeszcze gorzej: szanowany profesor mineralogii zamordowany przez mężczyznę, którego uważał za przyjaciela; syn znanego artysty oskarżony o zabójstwo żony w afekcie; w dodatku dziennikarzyna od siedmiu boleści odsądza od czci i wiary Lucyne i Józefa Kotarbińskich. Brak słów, moja pani! A jeszcze ta zamordowana modelka z Zesławic... A ci Süskindowie biedni i listonosz... A ten z raną od młotka w głowie... Nie ma co się dziwić, że trzeba było urządzić seanse telepatyczne.

No a o hrabinie Ciunkiewiczowej, której nie powstydzilyby się wszystkie CELEBRYTKI świata, przeczytacie w ostatnim rozdziale tej pasjonującej relacji znakomitych krakowskich prawników – z epoki.

| Agnieszka Sabak

STANISŁAW WALTOŚ,
STANISŁAW SALMONOWICZ, JANUSZ SZWAJA
PITAVAL KRAKOWSKI
Universitas | Kraków 2020

„pędzimy przez te chmury jak balerony” – tak zaczyna się wiersz *Kanikuły i kociołki* w tomie *Największy na świecie drewniany coaster* krakowskiego poety **Patryka Kosendy**

Fot. Magdalena Noga

Patryk Kosenda urodził się 25 czerwca 1993 roku w Łowiczu. Studiował filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jest wiceprezesem stowarzyszenia Kultura w Pracy oraz redaktorem naczelnym magazynu „Stoner Polski”. Autor dwóch książek poetyckich: *Robodramy w zieleniakach* (Korporacja Ha!art, 2019) oraz *Największy na świecie drewniany coaster* (Fundacja KONTENT, 2021). Pracuje nad kolejnym zbiorem wierszy pt. *Ekstaza przedskoczka*. Jego wiersze były tłumaczone na angielski, czeski, węgierski, słowacki, duński, ukraiński, grecki. Był nominowany i nagradzany w licznych konkursach poetyckich, m.in.: Konkursie im. Zbigniewa Herberta i Konkursie im. Rafała Wojaczka oraz 12. edycji projektu „Połów. Poetyckie debiuty”. Za ostatni zbiór wierszy otrzymał nominację do Nagrody Literackiej Gdynia. Patryk Kosenda jest również laureatem Nagrody Krakowa Miasta Literatury UNESCO (2021). Jego wiersze były publikowane m.in. w „Arteriach”, „BiBLio-tece” Biura Literackiego, „Kontencie”, „Helikopterze”, „Interze”, „Wizjach”, „Odrze” oraz „Małym Formacie”. Poeta jest znany ze

swojej działalności animatorskiej, prowadzi spotkania autorskie.

Podąża własną oryginalną drogą. Mamy tu przede wszystkim ogromną, niespożytą energię. Oryginalną i intrygującą. Autor nie boi się nowych szalonych form. Awangardowość jego wierszy nie służy sama sobie, ale pokazuje dziwność świata, która staje się w pewnym sensie formą komunikacji. Znajdziemy tu m.in.: powtarzające się frazy, swobodnie sklejane memy i żarty, elementy fantastyki, cytaty z Harry’ego Pottera i wiele innych inspiracji literackich, muzycznych oraz filmowo-serialowych. Autor łączy przeróżne elementy i sprawdza, jak razem „zagrają”. W ten sposób wiersze są z jednej strony bardzo swobodne, językowo anarchistyczne, a z drugiej znakomicie przemyślane. Jakub Skurtys słusznie zauważył na łamach „Tygodnika Powszechnego”: „to język korzystający z tradycji dadaizmu, ale wychylony w ponurą przyszłość klimatyczną. Jesteśmy ponownie w wielkim śmieciowym lunaparku, w którym idea dobrej zabawy uzupełnia rozrastający się chaos świata, a pusty śmiech spotyka się z przebudźcowaną świadomością”.

| **Ludmiła Guzowska**

LYNCHAŃSKI OKRUTNIK

Posiedziabym w pustym i cichym

*Będziesz tym, co cię zje.
Służą grudy i plajtą chleba.*

*Tutaj – w starożytnym grabińskim sadzie.
Podobno kiedyś Dionizy lobbował
o przeniesienie Złotopolic do Grabiny,
ale to chyba tylko sadownicze legendy.*

*No ta, ja pamiętam, jak Lucjan
obawiał się przenosin z Grabiny do Gródka
i to też wiele mówi o naszym społeczeństwie,
ale raczej więcej o zajeźistości Grabiny.*

*Pstry typ (jak na wiknę w spalonym sadzie)
myśli, że przybrunuje grudy, pogruchoce topy.*

*Nie chwal mordy przed zamknięciem mordy
tłustej jak prażone korniki z nawiedzanej boazerii.*

Będziesz tym, co cię spali i będzie oki-tłoki.

Kanikuły i kociołki

*pędzimy przez te chmury jak balerony
jak baleriny
jak gagariny*

*ich spasiono ławice peszą nam przepony
śmiechy snują się jak nagie i głodne szwadrony
dementorów bo palimy piekłoskręty i nieboskłony*

*tamten mugol nad jeziorem puszcza ścierpłe drony
wymij różdżkę nie dam rady jestem nieco
porobiony*

*pędzimy przez te chmury jak balerony
jak baleriny
jak dumbledory*

odcedzić szubieniczki

Stefie

*Obślinione silosy, tupot małych bied,
my – w Szabernakulum Hotel. Skrzy się
gnijąca głowa Dionizego na parkiecie,
płodzionka buzuje w brzusiach. Mopsożelazna
sekta albo komis chłopców-manowców.
Posokowirówka pije nasze zdrowie.*

wywiekać stroniące od sutków na szynce: mowa flaków

*Strzelanina w smażalni szpinaku.
Sprawca zjadł.*

*Cukrowy tatuś, tatuś stepowy.
Pozwól sieciom podpinać się do mnie, ale potem się
nie dziw.*

– Mógłby pan dać jakąś radę początkującym
towcom pępowin?
– Nie. Macie mniej obolatą lufkę?

Zamiast kosza na głowie czapka Milki.
Wódka ze słońcem, słońce z bruzdami.

To jest taki typ prerii, gdzie piernik pierdoli się
z wiatrakami.
To jest taki typ, który nosi drewno do lasu
i krzyczy: smaczno!

Porzućcie wszelkie nadzienie i żrycie skorupki.
Niech mowa flaków będzie: aaaaaa kurwa
aaaaa!

Powiedz: truchło.
System nie jebie nas wszystkich równo.

Robinson Fazoe

Idę po drewno i pewną cierpką mądrość.
Kosmogonię się z własnym odbiciem.
Obwąchuję kłody z psychodeliczną precyzją.

Nie żuj kory, na której uduziwniasz.
Sceduj na siebie wyrób mannopodobny.
Oddychaj, jeśli chcesz.

Co może zaraportować ci taki pelikan?

Potęczane ławki antykoszardowe?
Skłonności hippiczne templariusza z PTSD?
Grozę błazy? Furorę motorowodniaka?
Ego rozjebane jak taraban po paradzie?

Są prowadzone rozmowy? Są prowadzone
podśmiejuchy.

My jesteścieś podśmiejchem, oni są chujkami.
Golnij ćmika o świcie z psowatym.
Hullabaloo: Hajko, kiedyś Rokosz.

Pamiętam, jak Snoop Dog zmienił się w Snoop
Liona,
A DJ Bobofruit w Dja Dzdziowoca. Gówniane
gówno.
Fleszbeki: kochał mnie pies, lubiła cała wieś.

Że wykarmił własną piersią hordę pisklaków,
ale że przydałoby mu się trochę pomocy?
Pierdolony, rozszczeniowy ptaszek.

Astrologowie ogłaszają upadłość

To oficjalne: ciała niebieskie mogą iść się jebać.
Wszystko było zapisane w gwiazdach:
harcerstwo, mefedron, komedie z Benem
Stillerem.
Więc tak – jest co świętować.

Nie powinien przysyłać syna, ale weź mu to
powiedz,
to poczęstuje cię landrynką i zacznie stepować.
Lynchański okrutnik.

Czy pozaklejałem osiedlowe plakaty
z zaginionym oseskiem
plakatami z info, że szukam weedu? Nie.
Ale zapisuję ten pomysł na nieokreśloną zatem
przyszłość.

Znam typa, który podkopywał traumy. Też go
znasz.
Śmieję się jak głodny do sera,
bo ojebałbym nawet pańską skórkę.
Łeb jak skłot, poczekaj, coś się rozwidniło:
zdecyduj, z kim chcesz przegrać, i to zrób.

Najpierw przyszły szczury...

Kobieca. Pozornie nielogiczna. Bo przecież nie
może „dom dusz” stać pod Krakowem, skoro
się „na obwodnicę Oświęcimia” zjeżdża, by do
niego z Krakowa dojechać. A jednak ze strony
na stronę coraz bardziej intrygująca.

Pisarz podpisuje swoje książki na Targach
Książki w Krakowie (gdzieżby indziej!). Pisa-
rzowi zostaje złożona zaskakująca, lecz ku-
sząca propozycja majątkowa. Pisarz dziel-
nie rezygnuje, ale – o! – jego szczęśliwe życie
w mgnieniu oka wywraca się do góry nogami.
Pisarz zostaje „pionkiem w grze”.

A to jest gra między światem i zaświata-
mi, małymi interesami i wielkimi tragediami
z przeszłości. Szczury nie tańczą bez muzyki –
potrzebują przewodnika. Tu jest nim – no wła-
śnie, kto? Szczurołap, niczym ten z Hameln,
jest tu bez wątplenia, bo dzieci znikają, a inne
psocą, mroząc krew w żyłach mieszkańców
Podborza i to od dawna. Są jednak też i takie,
które pisarza poprowadzą prosto do rozwiąza-
nia zagadki. Entuzjastom powieści Krzysztofa
A. Zajasa i czytelnikom, którzy sięgają po jego
książkę po raz pierwszy, cytujemy jako wska-
zówkę zdanie z powieści „...dzięki życzliwo-
ści australijskich koronerów dostałem kopie
notatek Zajasa do dalszego ciągu *Oszpicyna*”.
Tam szukajcie klucza do rozwiązania zagadki.
Piżmaki w powieści nie tańczą bez powodu.

| Agnieszka Sabak

Szukam słowa – Krakowski Kiermasz Książki

Stowarzyszenie Antykwariuszy i Bukini-
stów Krakowskich organizuje cyklicznie
na pl. św. Marii Magdaleny trzydniowe
kiermasze (piątek–niedziela), skupia-
jące stałych wystawców: antykwariuszy
i bukinistów. Najbliższy kiermasz odbę-
dzie się 27–29 września, a kolejny 11–
13 października. Oferta wrześniowego
kiermaszu będzie jak co roku związana
z rocznicą wybuchu wojny i dodatkowo
ze stuleciem przyznania Nagrody Nobla

Władysławowi Reymontowi. Stoiska wy-
stawią antykwariaty: PiBook, Hulaj-
pole, Suszek Books, Ministerstwo Sta-
rych Książek, Świat w tunelu, Szafa Pełna
Książek, 451 stopni, Erudyta, Fundacja
Biblioteka Domowa, American Booksto-
re, oraz bukińscy: Grzegorz Łabuda i Ro-
bert Gardas.

| Wojciech Pasternak

Fundacja Biblioteka Domowa

KRZYSZTOF A. ZAJASA
TANIEC PIŻMOWYCH SZCZURÓW
Wydawnictwo Harde | Warszawa 2024

Krakowskie kalendarium literackie

11 IX
1904

W Tarnopolu urodził się **Józef Bogusz** (zm. 21.03.1993 w Siegen) – chirurg, etyk, historyk medycyny. Ukończył studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, następnie pracował w Klinice Chirurgicznej tego wydziału. Z czasem został mianowany profesorem nadzwyczajnym Collegium Medicum UJ. Jest autorem kilku podręczników akademickich oraz licznych prac naukowych, m.in. *Lekarz i jego chorzy*, *Profesorowie Wydziału Lekarskiego UJ jako uczeni i żołnierze ruchu oporu* (współautor), *Encyklopedia dla pielęgniarek* (redaktor). Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

11 IX
1934

W Krakowie urodził się **Tadeusz Chruścicki** (zm. 21.07.2001) – historyk sztuki i muzeolog, wieloletni dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie. W czasie swojej pracy przyczynił się do otwarcia nowych filii Muzeum Narodowego: Domu Józefa Mehoffera i Muzeum Stanisława Wyspiańskiego. Z Krakowem był związany przez całe swoje życie. Autor lub współautor książek i artykułów na temat muzealnictwa i sztuki, m.in. wspólnie z Franciszkiem Stolotem opublikował album *Muzea Krakowa*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

29 IX
1904

W Krakowie urodził się **Jerzy Ronard Bujański** (zm. 13.09.1986) – aktor, reżyser, polonista, teatrolog. Był dyrektorem Starego Teatru w Krakowie, w którym pracował również jako reżyser. Założyciel i kierownik studia teatralnego funkcjonującego przy teatrze oraz wykładowcą na UJ i w PWST w Krakowie. Przez kilka lat pracował również jako dyrektor i redaktor naczelny Polskiego Radia w Krakowie. Opublikował m.in. powieść: *W teatr wstąpienie*, wspomnienia: *Starego Teatru druga młodość* oraz szkice literackie: *Narodziny Zaczarowanej Dorożki*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

29 IX
1904

W Krakowie urodził się **Michał Rusinek** (zm. 6.01.2001 w Warszawie) – pisarz, dramaturg, poeta. Studiował na Wydziale Filozoficznym UJ oraz w Wyższym Studium Handlowym w Krakowie. Debiutował jako poeta na łamach dziennika „Goniec Krakowski”, następnie był redaktorem krakowskiej „Gazety Literackiej”. Od 1932 roku mieszkał w Warszawie. Jego dorobek literacki obejmuje powieści, zbiory opowiadań, reportaże, tomiki poezji oraz wspomnienia (*Opowieści niezmyślone*). Za powieść *Burza nad brukiem* otrzymał Nagrodę Miasta Krakowa.

30 IX
1984

W Krakowie zmarła **Anna Świrszczyńska** (ur. 7.02.1909 w Warszawie) – poetka, dramatopisarka, prozaiczka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży. Pod koniec II wojny

światowej przeniosta się na stałe do Krakowa. Swoje utwory początkowo publikowała na łamach czasopism dla dzieci i młodzieży, tj. „Płomyk”, „Płomyczek”, „Świrszczyk”. Pisała scenariusze audycji dla Polskiego Radia oraz scenariusze filmów animowanych, pracowała również jako kierownik literacki Państwowego Teatru Młodego Widza w Krakowie. W 1951 roku porzuciła pracę zawodową i całkowicie poświęciła się twórczości literackiej. Większa część jej utworów przeznaczonych dla młodego czytelnika to pisana wierszem historia Polski oraz polskie legendy historyczne. Innym ważnym nurtem w jej twórczości był silnie zaznaczony feminizm, co znalazło odzwierciedlenie zwłaszcza w tomiku poetyckim *Jestem baba*. Była wielokrotnie nagradzana za swoją twórczość, otrzymała m.in. Nagrodę Miasta Krakowa. Została pochowana na cmentarzu Rakowickim.

30 IX
2014

W Krakowie zmarł **Julian Kawalec** (ur. 11.10.1916 we Wrzawach) – prozaik, publicysta i poeta. Pracował jako reporter Polskiego Radia, a także jako dziennikarz m.in. „Echa Krakowa” i „Gazety Krakowskiej” (pierwsze opowiadania publikował właśnie na łamach krakowskiej prasy). Jego najśłynniejsza powieść *Tańczący jastrząb* miała swoje miejsce w kanonie lektur szkolnych, została też sfilmowana. Jego utwory były tłumaczone na ponad 20 języków. Za swoją twórczość literacką był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany, w tym Nagrodą Miasta Krakowa. Został pochowany na cmentarzu Wojskowym w Krakowie.

| opracowanie: Małgorzata Kosmala

Jak szympanś stał się Czerwonym Piotrusiem...

Z ciekawością czekałem na ten spektakl, oparty na opowiadaniu napisanym w 1917 roku przez Franza Kafkę. W tym roku – 3 czerwca – minęło sto lat od jego śmierci. Bohaterem opowieści jest Czerwony Piotruś, brylujący na scenach kabaretowych szympanś, który na skutek tresury i świadomej socjalizacji stał się... No właśnie, mówiącą inteligentną małpą czy już człowiekiem? Czy tylko „numerem kabaretowym”, który przyciąga widownię? Ktoś zauważył, że dzisiaj Czerwony Piotruś byłby celebrytą niewychodzącym ze studiów telewizyjnych... Wtedy miał złożyć przed Akademią sprawozdanie z procesu dochodzenia do umiejętności posługiwania się przede wszystkim mową...

Na scenie spotkamy trzech Czerwonych Piotrusiów – kolejne stadia „rozwoju” bohatera spektaklu, od czasów, gdy został schwytany na afrykańskim Złotym Wybrzeżu, po okres, kiedy zaczął się zachowywać jak człowiek. Od pierwszego podania ręki po wypity kieliszek alkoholu, który spowodował, że... zaczął mówić. Gdy mógł wybrać między kabaretem a zoo, wybrał kabaret... Chyba każdy by tak zrobił.

Doskonała reżyseria Macieja Gorczyńskiego. Tajemnicza scenografia Iwony Bandzarewicz i perfekcyjna gra aktorów – taniec i wokaliza, świetna muzyka! Młodzi artyści – Lena Witkowska, laureatka

42. Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu (2022) i stypendystka Miasta Krakowa (2024), Natalia Dinges, laureatka Konkursu o Nagrodę Teatralną im. Stanisława Wyspiańskiego (2020), oraz Adam Borysowicz i Błażej Szymański – są znakomici w swoich rolach! Ten spektakl, dotyczący ważnych problemów wolności, alienacji nie tylko kulturowej czy wyborów życiowych dokonywanych z perspektywy korzyści, po prostu zabawny, trzeba zobaczyć.

| Janusz M. Paluch

Fot. Janusz Paluch

FISZKI (089.3)

Kraków w literaturze

Jaki jest Kraków i jak odbija się on w słowie literackim? Toż to materiał na sążnisty esej, obszernie hasło encyklopedyczne (napisano je!), a nie na kieszonkową fiszkę.

Temat otchłanny. Trzeba by się pospieszać i poszperać, jakie aspekty przeważają: melancholijno-filozoficzna atmosfera Krakowa, miasta poetów, duszący smog, odrealniająca mgła i przytłaczający ciężar przeszłości, a może ekstatyczny zachwyt jak w wierszu Adama Polewki:

„Któż wypowie Twoje piękno
Krakowie prastary?”

Kraków tracony i opuszczany trwa w tragicznych strofach Mordechaja Gebirtiga:

„Żegnaj, Krakowie!
(...) Wróg mnie wygnańcem zrobił,
Jako psa
Dziś mnie wypędza poza miasto moje”.

Istnieje kilka antologii utworów o Krakowie, w tym powojenny *Hejnał poetycki* Adama Włodka i inezynjna księga cytatów *Gdzie miasto zaczarowane...* Karoliny Grodzkiej. A przecież Kraków jest nie tylko czarowny, ale także fantastyczny, groźny, kryminalny, kawiarniany, filmowy, wspomniany w *Kopcach wspomnień*. Może najślusniejsza jest definicja Maanamu: „Ocean wolnego czasu”.

Tę paletę nastrojów i gatunków uzupełnia jeszcze jedna tradycja krakowska i literacka. Zabawy literackie krakowskich uczonych zebrał ich tropiciel i współtwórca prof. Henryk Markiewicz, erudyta budzący podziw i zgrozę swą pamięcią. Krakowską tekstosferę współtworzą więc sztubackie żarty arcyważnych uczonych, jak Karol Estreicher, Józef Szujski i Stanisław Tarnowski. Ody, fikcyjne bibliografie, parodie (Kazimierz Wyka i jego *Duchy poetów podłuchane!*), limeryki i epitafia. Nie przegapmy ich wybitnej kontynuacji, czyli książki Doroty Korwin-Piotrowskiej *Gołąb zdębiał*. Polonistyczny Gołębnik to wszak stajnia krakowskiego Pegaza.

| Artur Czesak

PO GODZINACH

POMNIKI HISTORII

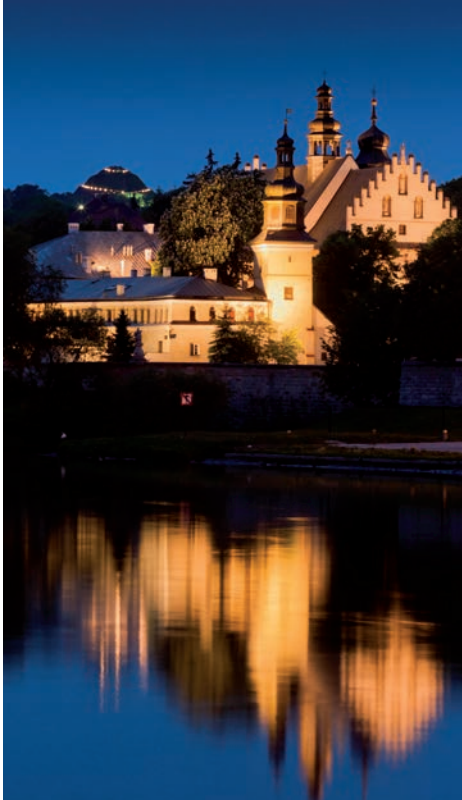
Nasze miasto

Klimatyczne zakątki, znane zabytki, miejsca tętniące kulturą – taki właśnie jest Kraków. Przyjrzyjmy się mu z innej perspektywy.

Ulica Kanonicza z widokiem na Zamek Królewski na Wawelu

Fot. Michał Grychowski

Klasztor Sióstr Norbertanek na Zwierzyńcu

Strażak odgrywający hejnał na wieży kościoła Mariackiego

Fot. Michał Grychowski

Rzeźby przedstawiające 12 apostołów przy kościele św. Piotra i Pawła. W tle kościół św. Andrzeja

Fot. Michał Grychowski

Fot. Michał Grychowski

Czemu mniej kodów do e-booków?

Ciepłe bułeczki to pikuś przy kodach na e-booki! Co prawda, papierowe książki – wbrew pesymistom – mają w Bibliotece Kraków wciąż rosnącą rzeszę zwolenników, lecz skokowa popularność e-booków jest również bezdyskusyjna. Widzieliśmy to przez wiele ostatnich miesięcy, kiedy dzięki kumulacji środków własnych Biblioteki ze środków z poszczególnych Dzielnic (w bardzo różnej wysokości) oraz środkami z Budżetu Obywatelskiego (w tym – co

istotne – równocześnie z projektu ogólnomięjskiego obok projektów dzielnicowych!) zakupiono znacznie więcej kodów. Zmiana była odczuwalna – w niejednej filii kody były

dostępne nawet przez kilka dni. I, niestety, odczuwamy też, że kumulacja się skończyła, gdy w kolejnej edycji BO projekt ogólnomięjski już nie wygrał, a ogólny kryzys w finansach publicznych dodatkowo ograniczył nasze możliwości. Pamiętajmy o tym przy kolejnych edycjach BO – głosy Czytelników i zwycięskie projekty to wymierne korzyści dla głosujących!

| Agnieszka Staniszevska-Mól

Ślady przeszłości – historyczna zabudowa Dąbia

Wystawa prezentuje fotografie i rysunki pochodzące głównie ze źródeł prywatnych, zgromadzone na przestrzeni lat przez Archiwum Cyfrowe Dąbia i Grzegórzek w ramach tzw. archiwistyki społecznej. Motywem przewodnim jest próba zilustrowania układu przestrzennego i klimatu przedwojennego Dąbia, będącego niegdyś samodzielną dzielnicą Krakowa, wcześniej podkrakowską wsią, a obecnie wchodzącego w skład Dzielnicy II Grzegórzki. Większość budynków utrwalonych na fotografiach została wyburzona w latach 60. XX w. wraz z budową obecnego osiedla mieszkaniowego. Zdjęcia i rysunki uzupełniają mapy ułatwiające identyfikację miejsc i prześledzenie zmian, jakie zaszły w ostatnich kilkudziesięciu latach.

Niepublikowany nigdy wcześniej w formie stacjonarnej wystawy zbiór to gratka przede wszystkim dla miłośników tej mniej znanej, bardziej osobistej historii Krakowa, opowiedanej głównie z perspektywy jego mieszkańców. Odwołuje się do dziedzictwa dawnych obrzeży Krakowa, przedmieść o charakterystycznym folklorze i architekturze całkowicie odmiennej od tej znanej ze Starego Miasta, łączącej cechy miasta i wsi, kształtowanej również nierzadko przez obecność wojska i przemysłu. Obszar ten nie został jeszcze całkowicie poznany i opisany przez historyków i wciąż zaskakuje. Jednocześnie z każdym rokiem na naszych oczach świat ten bezpowrotnie znika.

Lokalizacja wystawy w Filii nr 7 Biblioteki Kraków, niemal w samym sercu Dąbia, zachęca do „uzupełnienia” jej krótkim

Pierwszy budynek Szkoły Podstawowej nr 39 w Krakowie-Dąbiu

spacerem i próbą znalezienia w terenie relikwów dawnej zabudowy czy śladów nieistniejących już ulic. Jednocześnie Archiwum Cyfrowe Dąbia i Grzegórzek zwraca się z prośbą o kontakt do osób posiadających dokumenty lub zdjęcia, które zechciałyby się podzielić wspomnieniami na temat historii Dąbia i Grzegórzek oraz ich mieszkańców.

| Aldona Wiślak

Uskrzydłone. Putta w sztuce renesansu

Urokliwym wstępem do najnowszej wystawy w Muzeum Narodowym w Krakowie jest duża barwna malarsko-graficzna instalacja multimedialna, pełna amorków gotowych do strzału z łuku, wlatujących przez okna renesansowej budowli, przez które widać błękitne niebo z białymi chmurkami, to znowu pojawiających się w tanecznym korowodzie, by po chwili przyfrunąć na wielkim łabędziu – wszystko to w zapętleniu tworzy niezwykle czarowny klimat. Putto jest popularnym motywem dekoracyjnym w postaci małego, nagiego, pulchnego często uskrzydłonego chłopca. Nazwa *putto* ma

włoskie pochodzenie, ale rodowód łaciński – *putus* po łacinie znaczy *chłopiec*. Sylwetki małych greckich erosów i ich łacińskich odpowiedników zwanych amorkami lub kupidynami, czy też duchowi mieszkańcy chrześcijańskiego nieba – małe aniołki, cherubiny i serafiny – zdominowały dekorację architektoniczną, rzeźbę, malarstwo, grafikę, medalierstwo, tkactwo i ceramikę. Tutejsza ekspozycja prezentuje putta jako zjawisko w sztuce, skupiając się na okresie renesansu – głównie włoskiego i krajów niemieckich, ukazując je na szerokim tle sztuki starożytnej oraz nowożytnej europejskiej. Na wystawie zobaczymy ponad sto eksponatów z muzeów zbiorów polskich i innych krajów Europy – przedstawicieli wszystkich wymienionych wcześniej dziedzin sztuki oprócz architektury – co jest oczywiście zrozumiałe. Zwiedzający będą mogli zobaczyć dzieła z paryskiego Luwru, londyńskiego Victoria and Albert Museum czy wiedeńskiego Kunsthistorisches Museum, takich wybitnych twórców jak: Andrea Mantegna, Albrecht Dürer, Lorenzo di Credi oraz prace warsztatów Andrei della Robbia, Lucasa Cranacha starszego czy Donatella. Kuratorem wystawy jest prof. Marcin Fabiański, projekt aranżacji wykonał Łukasz Sarnat. Wystawa potrwa

do 6 października br., koniecznie na nią idźcie, ona Was uskrzydli – dosłownie i w przenośni. Dosłownie, bo jest tam specjalny pokój z gipsowym odlewem skrzydeł, przy których można sobie zrobić pamiątkowe zdjęcia pośród namalowanych na ścianach chmur, a w przenośni, bo dostarczy wielu pozytywnych wrażeń i obrazów, które na długo zapadną w pamięć...

| Barbara Zajączkowska

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

SŁODYCZ W SZKLE – WYSTAWA KOLOROWEGO SZKŁA Z KOLEKCYJ JOLI WIERZCHOWSKIEJ-KOZACZKI

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Jola Wierzchowska-Kozaczka jest pasjonatką i wytrawną znawczynią kolorowego szkła. Szczególną pieczołowitością i znawstwem otacza szkło pochodzące z Huty Szkła Gospodarczego Ząbkowice oraz Huty Tarnowiec. Prezentowana na wystawie kolekcja cukierniczek stanowi tylko niewielką część zbiorów miłośniczki szkła, które kiedyś pełniło funkcję użytkową, a z biegiem czasu stało się szkłem ozdobnym, obiektem poszukiwań wielu zbieraczy.

KOBIETA

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Prezentacja obrazów siostr Beaty Tomany i Jądwigi Grzymały. Zaczęły tworzyć w 2020 roku, są samoukami. Malowanie i florystyka to ich pasje, czerpią inspiracje z przyrody, którą obserwują podczas długich spacerów z psami.

BOTANIKA – WYSTAWA OBRAZÓW NADII SIEMEK

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Nadia Siemek rozpoczęła przygodę ze sztuką w 2005 roku wystawą w Muzeum w Chrzanowie. Od 2019 roku należy do Związku Polskich Artystów Plastyków. Aktywnie uczestniczy w zbiorowych i indywidualnych wystawach. Bierze udział w plenerach organizowanych w kraju. Zajmuje się organizacją i prowadzeniem warsztatów związanych ze sztuką, prowadzi także lekcje rysunku, malarstwa, rękodzielnictwa.

W DRODZE DO MARZEŃ – WYSTAWA OBRAZÓW RENATY GODAWSKIEJ

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Renata Godawska od 10 lat związana jest z Fundacją Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie. W Galerii Stańczyk rozwija swoje umiejętności w zakresie różnych technik malarskich, takich jak: akryl, akwarela, pastele. Poszukuje inspiracji w twórczości wielkich mistrzów.

Uczestniczy w plenerach organizowanych przez Fundację, jest także członkiem Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

MYŚLI ZAKAZANE, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Ewa Czernal-Suliga, pseud. artystyczny „Lanrecz”, swój życiowy dynamizm wplata w barwne obrazy prezentujące „artystyczny nieład”. Cechuje je także różnorodność – artystka posługuje się abstrakcją, sięga po malarstwo figuratywne czy martwą naturę. Jej zainteresowanie gatunkami i stylami malarskimi świadczy o wysokiej kreatywności i chęci rozwoju. Prezentowany obraz *Myśli zakazane* wykonany został olejem na płótnie.

RUDOWŁOSA – DOROTA WAŁEK

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie przedstawia cykl obrazów, których bohaterkami są kobiety. We wrześniu prezentowany będzie obraz Doroty Wałek *Rudowłosa* wykonany olejem na płótnie.

Z LNU I PORCELANY – WYSTAWA BIŻUTERII IWONY SKUPIŃSKIEJ

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Ekspozycja prezentuje autorską biżuterię Iwony Skupińskiej. Artystka zajmuje się malarstwem, fotografią, tworzeniem biżuterii oraz innymi technikami plastycznymi.

FANTASMAGORIE – PATRYCJA OSTOJA BAŻYŃSKA

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 12 411 92 74

Patrycja Ostoya Bażyńska – malarka, absolwentka Wydziału Sztuki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W swojej twórczości artystka zawiera motywy fantastyczne inspirowane mitologiami, tradycjami ludowymi, legendami oraz dziełami literatury takich

twórców jak Tolkien, Dante Alighieri, Bułhakow czy Sapkowski. Malarka jest członkinią Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie i Związku Polskich Artystów Plastyków. Prezentowana wystawa obejmuje prace z zakresu grafiki warsztatowej, malarstwa, rysunku oraz sztuki cyfrowej (Digital Art).

Praca Patrycji Ostoi Bażyńskiej

**IGRASZKI Z IGŁĄ –
ALEKSANDRA MIEDŹWIEDZIK**

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

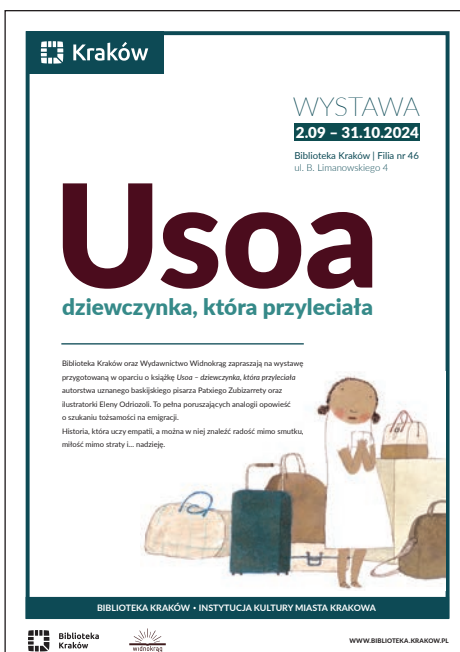
Aleksandra Miedźwiedzik wiele lat spędziła w szkole jako nauczyciel, przekazując swoim uczniom wiedzę i miłość do świata. Wystawa zorganizowana w ramach cyklu „Pasje mieszkańców Piasków Nowych”.

**USOA – DZIEWCZYŃKA,
KTÓRA PRZYLECIAŁA**

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4,
tel. 12 202 06 50

Biblioteka Kraków i Wydawnictwo Widnokrąg zapraszają na wystawę przygotowaną w oparciu o książkę *Usoa – dziewczynka, która przyleciała* autorstwa uznanego baskijskiego pisarza Patxiego Zubizarrety oraz ilustratorki Eleny Odriozoli. To pełna poruszających wątków opowieść o szukaniu tożsamości na emigracji. Historia, która uczy empatii, a można w niej znaleźć radość mimo smutku, miłość mimo straty i... nadzieję.

ILUSTRACJE JÓZEFA WILKONIA

2–30 września w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wystawa ilustracji Józefa Wilkonia pochodzących z książek *Kocie ścieżki*, *Ruda*, *Wilczek*. Józef Wilkoń – malarz, rzeźbiarz, autor ilustracji i opracowania graficznego do ponad 160 książek, laureat licznych prestiżowych nagród, w 2011 jego książka *Psie życie* zdobyła tytuł Najpiękniejsza Książka Roku nadany przez PTWK. Wystawę przygotowało Wydawnictwo Tatarak.

**PORTUGALIA – WYSTAWA FOTOGRAFII
BARBARY CZOPEK**

3–30 września w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Barbara Czopek to rodowita krakowianka. Sport i podróże stanowią dla niej inspirację do fotografii. Fotografuje wszystko, co tylko zwróci jej uwagę: ulotność podświetlonego słońcem liścia, zmienność pór roku, perspektywę otwartych pejzaży, szczegóły architektoniczne, a także szarość miasta lub smutną buzię dziecka. Interesują ją głównie nastroje otoczenia w plenerze czy w zamkniętej przestrzeni. Wystawa realizowana jest w ramach cyklu „W drodze”, któremu patronuje Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

POMAGAMY TANZANII

12–30 września w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wystawa fotografii krakowskiej Fundacji Kiabakari, która od 15 lat wspiera polską misję katolicką w Tanzanii, nad Jeziorem Wiktorii, w liczącej 30 tysięcy mieszkańców miejscowości Kiabakari. Na terenie Misji funkcjonuje wiele obiektów służących poprawie bytu lokalnej społeczności. Fotografie przedstawiają ludzi i działalność Fundacji.

CRAFTEKA – DECOUPAGE

2 września, godz. 15:00–18:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Spotkanie dla osób dorosłych zainteresowanych rękodziełem, plastyką i kreatywnym spędzaniem czasu. Uczestnicy będą mogli wykonać prace plastyczne w wybranej technice, a także wymienić się pomysłami i doświadczeniami z innymi. Tematem przewodnim spotkania będzie decoupage. Tym razem wykonamy zakładki i podkładki pod kubki z motywami krakowskimi, chętni mogą przynieść własne przedmioty do ozdobienia – drewniane, szklane lub ceramiczne.

ŻÓŁTY JESIENNY LIŚĆ

2 września, godz. 17:00–18:30

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci powyżej 7 lat. Uczestnicy nauczą się wyszywać liście. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI

3 września, godz. 14:00–15:30

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy omówią psychologiczną powieść Wiesława Myślińskiego *Traktat o łuskaniu fasoli*. Pozycja ta zdobyła Nagrodę Literacką Nike oraz Nagrodę Literacką Gdynia w 2007 roku. Zapisy mailowe, telefoniczne lub osobiste w Filii 24.

OPOWIEŚCI Z KUFERKA

4 września, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia czytelnicze skierowane do dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Najmłodszy wysłuchają bajkowych opowieści i wezmą udział w zabawach literacko-plastycznych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

KRAKOWSKIE OPOWIEŚCI

4 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Zajęcia animacyjno-czytelnicze dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wysłuchają krótkiego tekstu o Krakowie, wezmą udział w zabawach ruchowych, zagadkach oraz wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

**SPOTKANIE CZŁONKÓW
GRUPY POETYCKIEJ KAŻDY**

4 września, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Grupa poetycka *Każdy* działa od 1995 roku. Członkowie spotykają się na warsztatach, podczas których czytane i omawiane są wiersze, odbywają się dyskusje na temat nowości wydawniczych, ciekawych wydarzeń literackich i konkursów poetyckich.

CO JEST ZA TYM MUREM? – JACEK STWORA

5 września, godz. 12:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Spotkanie Klubu Dojrzałego Czytelnika poświęcone twórczości krakowskiego prozaika, reportażysty, autora audycji radiowych, weterana II wojny światowej – Jacka Stwora. Napisał m.in.: *Co jest za tym murem?*, *Kataryniarz i złoty tron*, *Nadszpiewany początek bankietu*, *Rajski plac*. Pisał także teksty do kabaretu literacko-artystycznego „Jama Michalika”. Zmarł 21 kwietnia 1994 roku. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

Z ŻUBREM POMPIKIEM WITAMY JESIEŃ

5 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Zajęcia dla dzieci od 5. roku życia. Uczestnicy zapoznają się z fragmentami opowiadania *Kolory jesieni*. Dzieci zastanowią się także, czym są szyszki, do czego służą i co można z nich zrobić, a nawet czy można je zjeść.

MOGIŁY LWOWIAN I KRESOWIAN NA CMENARZACH KRAKOWA.

CMENARZ SALWATORSKI

5 września, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Prezentacja książki *Cmentarz Salwatorski* Anny Stengl, Karoliny Grodziskiej, Piotra Tumidajskiego. Prowadzenie: Anna Stengl.

W DRODZE DO MARZEŃ – WERNISAŻ

6 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wernisaż wystawy prac Renaty Godawskiej związanej z Fundacją Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie. W Galerii Stańczyk rozwija swoje umiejętności w zakresie różnych technik malarskich. Poszukuje inspiracji w twórczości wielkich mistrzów. Uczestniczy w plenerach organizowanych przez Fundację, jest także członkiem Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

(Z)RĘCZNI

7 września, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze wzajemnej współpracy uczestnicy o zróżnicowanym poziomie umiejętności wymieniają się doświadczeniem, prezentują swoje prace, omawiają nowe włóczki i projekty.

Kraków

Aleksander Misalski Prezydent Miasta Krakowa
i Agnieszka Staniszevska-Mł Director Biblioteki Kraków
zapraszają na Narodowe Czytanie

LITERATURA
LECZY

**KORDIAN
CZYTA**

7 września 2024 | sobota | godz. 15.00
Czytamy na terenie zielonym na Wesołej!

szczęgóły na www.biblioteka.krakow.pl

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Biblioteka Kraków kbf: WES•ŁA Agencja Rozwoju Miasta Krakowa WODOCIĄGI Miasta Krakowa KRAKÓW

KORDIAN CZYTA – NARODOWE CZYTANIE Z BIBLIOTEKĄ KRAKÓW

7 września, godz. 15:00–17:00

Teren zielony w dzielnicy Wesoła obok Apteki Designu ul. M. Kopernika 19a

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania promującej czytelnictwo i dorobek polskiej literatury. Czytanie rozpoczniemy od fragmentów dramatu romantycznego *Kordian* Juliusza Słowackiego. Przy okazji chcemy przedstawić słuchaczom także inne interesujące pozycje – *Akuszerki* Sabinie Jakubowskiej (Krakowska Książka Miesiąca), *Antosię w bezkresie* Marcina Szczygielskiego (Nagroda im. Ferdynanda Wspaniałego) i *Hip, hip, kura!* Justyny Bednarek (Nagroda Żółtej Ciżemki). Do wspólnej lektury zostali zaproszeni przyszli sąsiedzi Mediateki, a także aktorzy, przedstawiciele władz miasta oraz instytucji miejskich, czytelnicy i bibliotekarze. W organizacji wydarzenia partnerują: Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie i Teatr Groteska, Krakowskie Biuro Festiwalowe oraz Agencja Rozwoju Miasta Krakowa i Wodociągi Miasta Krakowa S.A., które dostarczą wodę dla przybyłych. Przy okazji apelujemy, aby w trosce o planetę przynieść ze sobą własny bidon! Dla najmłodszych przygotowana zostanie również strefa warsztatowa.

PASTELOWE INSPIRACJE

9 września, godz. 17:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Podczas spotkania dzieci poznają metodę pracy z suchymi pastelami, za pomocą których wykonują ilustracje. Inspiracją będzie twórczość Józefa Wilkonia, malarza i ilustratora, autora ilustracji do książek *Wilczek*, *Ruda* oraz *Kocie ścieżki*, które można podziwiać w dużym formacie na wystawie w przestrzeni filii.

POMIĘDZY ZAPISKAMI ANIELI

9 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie poetycko-muzyczne zainspirowane tomikiem poetyckim Darii Łuckiej *Zapiski Anieli* wydanym w 2022 roku. Wiersze oprawi w muzyczne ramy Michalina Przybył.

WIKTORIA GISCHE – SPOTKANIE AUTORSKIE

10 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Biblioteka Kraków i Wydawnictwo Mando zapraszają na spotkanie autorskie z Wiktoria Gische dotyczące jej najnowszej książki *Pierwsze dni niepokoju*. Jest to drugi tom *Sagi Estery*, której część akcji rozgrywa się w Krakowie. Rozmowę poprowadzi Magda Zimna – autorka bloga „Czytamy bo kochamy”.

Spotkanie autorskie z WIKTORIĄ GISCHE

10.09.2024 / wtorek / godz. 18.00

Biblioteka Kraków
ul. Królewska 59

Wstęp wolny

Biblioteka Kraków

PIERWSZE DNI NIEPOKOJU
OSTATNIE DNI BEZKRESIA
SPÓSTRA NADZIEJA
ROZDZIELILO NAS ŻYCIE

SPOTKANIE Z MAGDĄ STACHUŁĄ

10 września, godz. 18:00

Filia nr 2, ul. Krakowska 29, tel. 12 422 92 43

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki połączone ze spotkaniem z Magdą Stachulą – krakowską autorką thrillerów psychologicznych, m.in. *Idealna*, *Loft*, *Nieobliczalna*, *W pułapce*, a także serii przygodowej dla dzieci *Ekipa na tropie*. Spotkanie organizowane w ramach projektu *Dyskusyjne Kluby Książki w Małopolsce w roku 2024* przy wsparciu finansowym Instytutu Książki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 2.

MĄDROŚĆ DOBRA – SPOTKANIE AUTORSKIE Z PAWŁEM KUSZCZYŃSKIM

10 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Paweł Kuszczyński pełni funkcję prezesa Ponańskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Jest autorem czternastu książek poetyckich. W 2011 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznał mu brązowy medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” za osiągnięcia w poezji i krytyce. Cykliczne spotkanie literackie przygotowane przez Krakowski Oddział Związku Literatów Polskich. Wiersze przeczyta Danuta Perier-Berska. Prowadzenie: Andrzej Walter.

CZYTAMY BASIĘ

11 września, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym zorganizowane z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania. Uczestnicy wysłuchają wybranych fragmentów opowiadań z popularnej serii literackiej Zofii Staneckiej o przygodach Basi, wezmą także udział w grach i zabawach plastycznych nawiązujących do jej przygód. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

MUCHOMORKI

11 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wykonają leśny krajobraz z muchomorami. Wykorzystane zostaną wycinanki, kolorowe kartony oraz inne materiały plastyczne i kreatywne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

BARWNE SZKLANE OBRAZY

11 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty dla dzieci od 6. roku życia zorganizowane w ramach Klubu Słuchającego Malucha. Uczestnicy spotkania wraz z Chomikiem Wincentem poznają największych mistrzów witrażu – Józefa Mehoffera i Stanisława Wyspiańskiego, a następnie wykonają swój szklany obraz.

NA KŁOPOTY – WYOBRAŹNIA

11 września, godz. 17:00

Filia Gotyk (nr 57), ul. ks. J. Meiera 16C, tel. 505 699 612

Głośne czytanie dla najmłodszych z elementami warsztatowymi zorganizowane w ramach Klubu Słuchającego Malucha. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Iwony Chmielewskiej *Kłopot*, porozmawiają o tym, co spotkało bohaterkę historii i jak udało się jej wybrnąć z kłopotów, a następnie wykonają rysunki związane z przedstawioną historią.

Z PANDKAMI UCZYMY SIĘ ODPOWIEDZIALNOŚCI

11 września, godz. 17:30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Spotkanie dla dzieci do 7 lat. Uczestnicy, wraz z małymi Rudymi Pandkami – bohaterkami książki *Pandki, które obiecały*, dowiedzą się, jaka siła tkwi w rodzeństwie, jak ważne jest dotrzymywanie obietnic i jakie są konsekwencje decyzji, które podejmujemy. Dzieci będą mogły wykonać pracę plastyczną – pandę z papieru.

KRAKOWIANKI – SPOTKANIE Z ALICJĄ ZIOŁO

11 września, godz. 18:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Biblioteka Kraków i Wydawnictwo Mando zapraszają na spotkanie autorskie z Alicją Zioło – autorką książki *Krakowianki*. Jest to opowieść o kobietach z Krakowa, które zmieniły bieg historii Polski.

MUTACJA

11 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Premiera książki Izabelli Śliwińskiej *Mutacja*. Autorka twórczo i zawodowo jest związana

z Krakowem. Absolwentka Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Obecnie uczy języka polskiego poza granicami kraju, ostatnio w Kazachstanie. Prowadzenie: Michał Piętniewicz.

ABSTRAKCYJNY ZAWRÓT GŁOWY – SZYMON NOWAK

12 września, godz. 17:00–19:00

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Finisaż wystawy prac Szymona Nowaka – roduwitego wieliczana, absolwenta Szkoły Kreatywnej Fotografii w Krakowie, fotografa, miłośnika szlachetnych technik fotograficznych, twórcy witraży, grafik i obrazów. Zafascynowany jest przyrodą, urządzeniem ogrodów oraz upcyklingiem. Potrafi dostrzec pierwiastek artystyczny nawet w pozornie niepotrzebnym złomie, kreując z niego nowe, niepowtarzalne elementy sztuki użytkowej.

POMAGAMY TANZANII

12 września, godz. 17:00–19:00

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wernisaż wystawy fotografii krakowskiej Fundacji Kiabakari, która od 15 lat wspiera polską misję katolicką w Tanzanii, nad Jeziorem Wiktorii, w liczącej 30 tysięcy mieszkańców miejscowości Kiabakari. O życiu, edukacji i pracy w Tanzanii oraz o obecnie realizowanych przez Fundację projektach opowie jej Prezes – Bożena Koczur.

Fot. Jakub Nowicki Studio INIGO

TANIEC PIŹMOWYCH SZCZURÓW – SPOTKANIE Z KRZYSZTOFEM A. ZAJASEM

12 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Biblioteka Kraków i Wydawnictwo Harde zapraszają na spotkanie promujące najnowszą książkę Krzysztofa A. Zajasa pt. *Taniec piżmowych szczurów*. Jej bohaterem jest Wiktor Szczęsny,

który dostaje dom w Podborzu. Nieruchomość ta kryje jednak wiele tajemnic. Rozmowę z autorem poprowadzi Agnieszka Staniszevska-Mól.

ŚWIATOCZUŁOŚĆ – WIECZÓR AUTORSKI ELŻBIETY WOJNAROWSKIEJ

12 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja tomiku wierszy *Światoczulość*. Książka zawiera krótkie impresje, myśli, sentencje i aforyzmy autorki na temat istoty życia i miejsca człowieka w świecie wyrażone w niezwykłym skrócie. Atrakcją tomiku są ilustracje autorstwa Piotra Müldnera-Nieckowskiego. Spotkanie poprowadzi Wojciech Ligęza.

O WIEWIÓRKACH I KOALI

13 września, godz. 17:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Czytelnicy dowiedzą się, która wiewiórka zdobyła ostatnią szyszkę w sezonie oraz dlaczego warto się dzielić. Usłyszą również bajkę o tym, że czasem warto zebrać się na odwagę i puścić gałąź. Chętni uczestnicy wykonają pracę plastyczną, np. tulipan, latającego smoka lub syrenkę, i obejrzą książki sensoryczne.

SOBOTA NA SALWATORZE

14 września, godz. 9:30–13:30

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Podczas wydarzenia nastąpi oficjalne wręczenie nagród w konkursie plastycznym „Krakowskie legendy”. Zainteresowani wezmą udział w warsztatach origami modułowego, głośnym czytaniu, quizie dla dorosłych czytelników i zabawach dla dzieci.

GRA–MY!

14 września, godz. 10:00–13:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Spotkanie dla młodzieży od 13. roku życia. Uczestnicy poznają gry planszowe, które rozwijają myślenie, uczą współpracy i pozwalają miło spędzić czas w bibliotece.

DZIEŃ GĄSIENICY

17 września, godz. 15:00–18:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Indywidualne warsztaty plastyczne z bibliotekarzem lub rodzicem wspierające u dzieci małą motorykę. Najmłodszy wykonują pełzającą papierową gąsienicę i próbują swoich sił w wyścigach gąsienic. Będą też mogli obejrzeć wystawę książek o wyścigach i rywalizowaniu.

SŁOWA Z KRAKOWA, CZYLI KRÓLEWSKIE I NIEKRÓLEWSKIE ROZMOWY O JĘZYKU

17 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Chcemy poprzyglądać się słowom wędrującym po Krakowie, ale i po innych częściach Polski. Słowom, które w innych regionach mają swoje leksykalne bliźniaki albo wręcz wieloraczki. Tematem spotkania będzie słownictwo związane ze szkołą. Poprowadzą je: dr Agnieszka Staniszevska-Mól (językoznawczyni, dyrektorka

Biblioteki Kraków) oraz dr Artur Czesak (językoznawca, dialektolog, sympatyk regionalizmów). Gościem specjalnym będzie Małopolska Kurator Oświaty dr Gabriela Olszowska. Wydarzenie organizowane pod patronatem Radia Kraków.

KLONOWE ZAURCZENIA, WRZOSOWE NOSTALGIE...

17 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Biesiada poetycka z udziałem zaproszonych gości. Oprawa muzyczna: Alicja Tanew, Małgorzata Skwarek-Gałęska i Ryszard Krauze oraz Robert Marcinkowski. Utwory zaprezentują: Renata Batko, Marzena Dąbrowa Szatko, Irena Dukalska, Agnieszka Hećko, Małgorzata Hrycaj, Adriana Jarosz, Małgorzata Kulisiewicz, Grażyna Potoczek, Joanna Słodyczka, Leszek Cadet, Andrzej Dąbrowski i Joachim Neander. Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta.

BAWIMY SIĘ KROPKAMI

18 września, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych inspirowane opowiadaniem *Kropka* kanadyjskiego pisarza i ilustratora książek dla dzieci Petera H. Reynoldsa. Uczestnicy zajęć wykonają pracę plastyczną pt. „Postaw tu kropkę i zobaczymy, co się stanie”.

ZNIKNIĘCIE PANI CHRISTIE – MARIE BENEDICT. SPOTKANIE DYSKUSYJNEGO KLUBU KSIĄŻKI

18 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o książce amerykańskiej pisarki Marie Benedict *Zniknięcie pani Christie*. Jest to zbeletryzowana biografia słynnej angielskiej pisarki, autorki kryminałów – Agathy Christie, a konkretnie dotyczy jej tajemniczego zniknięcia w 1926 roku. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA AUTORÓW PRZY KRAKOWSKIM ODDZIALE ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH

18 września, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie połączone z czytaniem tekstów napisanych przez członków Koła, w tym próbek trioletu, który będzie głównym tematem rozmów, dyskusje nad zaprezentowanymi utworami oraz wymiana doświadczeń. Spotkanie poprowadzi Danuta Perier-Berska – opiekunka Koła.

PERON LITERACKI ON-LINE

18 września, godz. 18:00

Profil facebookowy „Klub Dziennikarzy
Pod Gruszką przy Bibliotece Kraków”

Wypoczęci, pełni nowych pomysłów, uczestnicy „Peronu literackiego” rozpoczynają kolejny sezon warsztatów. Tematem przewodnim powakacyjnego spotkania będzie: Proza! O czym pisać? Dlaczego pisać? Jak pisać? Z tymi pytaniami zmierzą się uczestnicy zajęć, a moderatorka

warsztatów, czyli Jadwiga Malina i Michał Piętniewicz, przeczytają oraz omówią nadesłane prace.

KIM CHCĘ ZOSTAĆ, GDY DOROSNĘ?

19 września, godz. 10:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat. Rozmowa na temat nietypowych zawodów połączona z prezentacją i dyskusją z dziećmi o ich planach na przyszłość. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim jest pizzer i paleontolog, czym się zajmuje kynolog, a także czy można zostać przytulaczem pand? Zadadzą sobie pytanie: „kim chcę zostać, gdy dorosnę?” i rozważą, jakich umiejętności wymagają ich wymarzone zawody. Na zajęciach zostanie wykorzystana książka pt. *Niezwykcyjne zawody* autorstwa Ałty Gutniczenko. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 8.

SPOJRZENIE NA CHŁOPÓW REYMONTA W KONTEKŚCIE NOWEJ EKRYNIZACJI

19 września, godz. 17:30

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Spotkanie dyskusyjne wokół arcydzieła literatury polskiej *Chłopi* w odniesieniu do ekranizacji z 2023 roku. Na spotkaniu zostanie przeprowadzona analiza powieści ze zwróceniem szczególnej uwagi na relacje między bohaterami: Antek – Jagna, Antek – Boryna, społeczność lokalna – Jagna. Analizie zostaną poddane także sylwetki bohaterów książki i filmu.

POECI ZNAD SILNICY W KRAKOWIE

19 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór poetycko-muzyczny. Wystąpią: Mirosław Madyś, Jerzy Wójtowicz, Grzegorz Rak, Barbara i Szczęsny Wroniński, Lidia Jędrocha, Jagnina Raczyńska-Kraj, Anna Krzyczkowska, Paulina Basia Perczak, Justyna Sieradzka, Ewa Hołody, Lena Ciał, Dorota Zielińska, Agnieszka Czarnecka, Małgosia Guz Margo, Bogumił Wtorcikiewicz. Oprawa muzyczna: Maciej Józwiak, Mariusz Dekiel. Prowadzenie: Grzegorz Rak.

NOWA HUTA NA WESOŁO

20 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Multimedialny i wirtualny spacer, podczas którego uczestnicy odwiedzą i poznają najciekawsze, najbardziej charakterystyczne miejsca w Nowej Hucie. Dzieci odegrają rolę w Teatrze Ludowym, odpoczną nad Zalemem Nowohucim, wejdą na kopiec Wandy, a nawet zjedzą do mrocznych schronów. W każdym z tych miejsc wezmą udział w grach i zabawach. Przygotowana zostanie także wystawa książek o Nowej Hucie dla dzieci. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48. Spotkanie realizowane w ramach akcji „Zajrzyj do Huty”.

LEGENDA O WANDZIE

20 września, godz. 17:00–18:30

Filia nr 52, os. Na Stoku 1, tel. 505 299 818

Warsztaty plastyczno-czytelnicze dla dzieci w wieku od 5. do 10. roku życia. Uczestnicy wysłuchają fragmentów legendy *Królowna Wanda* Anny Świrszczyńskiej, wykonają książeczkę

z kartonu z tekstem legendy, którą następnie ozdobią metodą kolażu. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 52. Spotkanie realizowane w ramach akcji „Zajrzyj do Huty”.

NOWOHUCKIE BIBLIOTEKI – WSPOMNIENIE CZAR

20 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Prezentacja na temat powstania, historii i działalności nowohuckich filii. Emerytowani pracownicy będą wspominali pracę w instytucji, opowiedzą także anegdoty z pracy bibliotekarza w Nowej Hucie. Uczestnicy będą mogli obejrzeć kroniki biblioteczne i zobaczyć, jak zmieniły się biblioteki przez ostatnie 75 lat. Spotkanie realizowane w ramach akcji „Zajrzyj do Huty”.

(Z)RĘCZNIE

21 września, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze wzajemnej współpracy uczestnicy o zróżnicowanym poziomie umiejętności wymieniają się doświadczeniem, prezentują swoje prace, omawiają nowe włóczki i projekty.

JESIENNE OWOCE

23 września, godz. 16:00–19:00

Filia nr 6, al. I. Daszyńskiego 22, tel. 12 423 24 26

Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku od 3 do 10 lat wraz z opiekunami, przygotowane z okazji pierwszego dnia jesieni. Uczestnicy wykonają przestrzenne owoce z papieru i druków kreatywnych.

Z JAMY MICHALIKA. ROZMOWY

24 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja książki Ireny Kaczmarczyk. W programie między innymi filmowa impresja dokumentalna: *Moi Rozmówcy*, wywiad na żywo z bohaterami książki – Dorota Fischer, fragmenty wywiadów czyta Bogdan Dmowski. Słowo krytyczne – Józef Baran. Oprawa wokalna – Agnieszka Grochowicz. Prowadzenie – Waldemar Hładki.

JESIENNE PEJZAŻE

25 września, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy poznają różne, nietypowe techniki tworzenia obrazów, poczynawszy od tradycyjnego rysowania, malowania (także rękami), wyklejania, aż po wykorzystanie do tworzenia przedmiotów codziennego użytku. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

MUCHOMORKI

25 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wykonają leśny krajobraz z muchomorami. Wykorzystane zostaną wycinanki, kolorowe kartony oraz inne materiały plastyczne i kreatywne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

KOCIANKI ROZRABIANKI

25 września, godz. 17:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Głośne czytanie dla najmłodszych. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Kocie ścieżki* z tekstem Piotra Wilkonia oraz ilustracjami Józefa Wilkonia, a następnie wezmą udział w prostych grach i zabawach inspirowanych książką.

LILI STERN-POHLMANN. PYTAŁAM BOGA, DLACZEGO MNIE OCALIŁ

25 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Katarzyną Kachel, Aleksandrem B. Skotnickim i Maciejem Kwaśniewskim, autorami książki *Lili Stern-Pohlmann. Pytałam Boga, dlaczego mnie ocalił*. „Nikt tak jak Lili Stern nie okazywał wdzięczności tym, którzy w czasach nieludzkich znaleźli w sobie ludzkie odruchy. Nikt tak jak Lili nie opowiadał o Krakowie, o Polsce, o tym, jak ważne jest pojednanie i budowanie mostów”. Prowadzenie: Magdalena Maliszewska.

SPOTKANIE Z LAUREATEM NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA

25 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie z Rafałem Matyją – laureatem nagrody Krakowska Książka Miesiąca – i wręczenie nagrody za książkę *Kraków – miasto zero*. Książka przewrotna, w której autor opowiada o cmentarzu Rakowickim jako punkcie odniesienia do opisu miasta. Autor tak pisze o książce: „Kraków jest dobrym miejscem do mieszkania, ale jeszcze lepszym do studiów nad odchodzącymi wzorcami miejskości. Do przyglądania się narodzinom jej nowych form”. Rozmowę poprowadzi Agnieszka Staniszevska-Mól.

JUBILEUSZ 40–LECIA PRACY TWÓRCZEJ JOANNY BABIARZ I JANUSZA SZOTA

27 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Jubilaci piszą wiersze, utwory prozatorskie i teksty piosenek. Ich wiersze ukazywały się w wielu antologiach poetyckich, były tłumaczone na język angielski, telugu, japoński i ukraiński. Założyli Zespół Piosenki Poetyckiej Dookoła, Janusz Szot komponuje muzykę, wykonują autorskie piosenki, śpiewają swoje wiersze oraz wiersze przyjaciół poetów. Spotkanie poprowadzi Ignacy Fiut.

GALA KRZYŻÓWKI LITERACKIEJ

28 września, godz. 11:00

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Gala wręczenia nagród laureatom „Dębnickiej Krzyżówki Literackiej”.

PODGÓRSKIE DNI OTWARTYCH DRZWI

28 września, godz. 12:20

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Oprowadzanie po dworku Beaty Matejkówny – obecnej siedzibie Biblioteki Głównej Biblioteki Kraków. Uczestnicy spotkania zapoznają się z historią oraz architekturą budynku, obejrzą stałą wystawę fotografii prezentującą dawne Dębniki. Odwiedzą Gabinet Jerzego Pomianowskiego oraz Gabinet Sławomira Mrożka.

DZIEŃ SURFERA

30 września, godz. 15:00–18:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Indywidualne warsztaty plastyczne z bibliotekarzem lub rodzicem wspierające u dzieci małą motorykę. Najmłodszy wykonają kolorowego ludeczka balansującego na desce surfingowej. Będą też mogli zobaczyć wystawę książek o sportach wodnych i pływaniu.

POZYTYWKI

30 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór autorski Katarzyny Miarczyńskiej-Kłęczek – autorki tomików *Pozytywki*, *Na kocich łapach*, *Katarynki*. Słowo krytyczne: Marzena Dąbrowa Szatko. Oprawa muzyczna: Piotr Kłęczek. Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta.

Stół z Krakowa Słowa

czyli królewskie i niekrólewskie
rozmowy o języku (na wes^oło)

dr Agnieszka Staniszevska
językoznawczyni
dyrektor Biblioteki Kraków

dr Gabriela Olszowska
Małopolska Kurator Oświaty

**GOŚĆ
SPECJALNY**

dr Artur Czesak
językoznawca
juror festiwalu regionalnych

17 września |wtorek| 2024, godz. 18.00

**Biblioteka Kraków
Filia nr 21 | ul. Królewska 59**

Tym razem rozmawiamy w duchu *Witaj, szkoło!* Bohaterami będą:
preparatka, leniuszek, celer, tercjan, gumka do mazania, zastrugaczka
oraz inni słowni bohaterzy zgłoszeni przez uczestników spotkania

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA